

Materiały

na konferencję prasową

Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi

Stanisława Kalemby

8 sierpnia 2012 roku

BUDŻET NA ROLNICTWO W 2013 r.

Rozpoczęto prace nad planem dochodów i wydatków budżetowych na rolnictwo i rozwój wsi na 2013 rok.

Wstępne limity określone przez Ministra Finansów dla części budżetowych, których dysponentem jest Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi pozwalają na stwierdzenie, że wydatki na rolnictwo i rozwój wsi będą w 2013 roku porównywalne do kwot wydatkowanych w roku bieżącym.

Poprawie ulega proporcja wydatków zaplanowanych na współfinansowanie programów unijnych w częściach, których dysponentem jest MRiRW w porównaniu do wydatków zaplanowanych na ten cel w rezerwie celowej.

Priorytetem w wydatkach, głównie z budżetu środków europejskich będzie wspieranie dochodów rolników w formie dopłat bezpośrednich oraz wspieranie procesów modernizacji w gospodarstwach rolnych i rybackich poprzez dotacje z Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013 i Programu Operacyjnego Zrównoważony rozwój sektora rybołówstwa i nadbrzeżnych obszarów rybackich 2007-2013 oraz poprzez preferencyjne kredyty inwestycyjne i inne formy wsparcia zarówno ze środków budżetu państwa jak i budżetu jednostek samorządu terytorialnego.

HANDEL ZAGRANICZNY ARTYKUŁAMI ROLNO-SPOŻYWCZYMI W OKRESIE STYCZEŃ-MAJ 2012 ROKU (dane wstępne)

Towary rolno-spożywcze w polskim handlu zagranicznym od wielu lat zyskują coraz większe znaczenie i obecnie stanowią istotną pozycję w tej dziedzinie aktywności gospodarczej.

Mimo kryzysu gospodarczego w państwach, które są głównymi odbiorcami naszych towarów rolno-spożywczych, nadal dużo eksportujemy a sprzedaż polskich artykułów rolno-spożywczych jest jedną z gałęzi gospodarki o największej dynamice wzrostu.

Na podkreślenie zasługuje fakt, że jest to grupa towarowa, która w wymianie handlowej, nieprzerwanie od 2003 roku, przynosi Polsce dodatnie saldo. W okresie pięciu miesięcy tego roku wyniosło ono 1,2 mld EUR i było wyższe niż w analogicznym okresie ubiegłego roku o ponad 70% (I-V 2011 r. plus 700 mln EUR).

Najwyższe dodatnie saldo uzyskała Polska w obrotach z Rosją (+420 mln EUR), Wielką Brytanią (+317 mln EUR) oraz Republiką Czeską (+215 mln EUR).

Natomiast zdecydowanie większy import od eksportu a tym samym ujemne saldo miało miejsce w handlu z Argentyną (-217 mln EUR), Hiszpanią (-200 mln EUR) i Norwegią (-146 mln EUR).

Największym partnerem handlowym Polski od lat pozostaje Republika Federalna Niemiec i w tym przypadku również osiągamy dodatnie saldo w wymianie handlowej artykułami rolno-spożywczymi. W analizowanym okresie wyniosło ono 134 mln EUR.

EKSPORT

W okresie styczeń – maj 2012 r. roku wartość sprzedaży artykułów rolno-spożywczych za granicę wyniosła ogółem **6,5 mld EUR** i wzrosła o ponad 10% w porównaniu z analogicznym okresem ubiegłego roku.

Wartość sprzedaży do krajów Unii Europejskiej (UE) wzrosła w ciągu roku o 7,3%, w tym do krajów dawnej „piętnastki” o 7,5% a do 11 „nowych” krajów członkowskich wzrosła o 6,7%.

Ogółem na rynek UE w 2012 roku sprzedano towary o wartości 4,9 mld EUR. W strukturze eksportu rolno-spożywczego udział UE nieco spadł z 77,2% w okresie styczeń-maj 2011 roku do 74,8% w 2012 roku.

Wartość eksportu do krajów Wspólnoty Niepodległych Państw (WNP) wyniosła 843 mln EUR i w stosunku do 2011 roku wzrosła aż o 28%.

W analizowanym okresie bardzo wysoki wzrost eksportu (o ponad 150%) zrealizowano do krajów ugrupowania MERCOSUR, tj. Argentyny, Brazylii, Paragwaju i Urugwaju.

W 2012 r. sprzedano do Niemiec artykuły rolno-spożywcze o wartości ponad 1,3 mld EUR i w porównaniu z 2011 rokiem był to wzrost wynoszący 7,4%.

Na drugim miejscu znalazła się Wielka Brytania z eksportem na poziomie 466 mln EUR i Federacja Rosyjska, gdzie sprzedano towary o wartości 450 mln EUR.

Do Niemiec najwięcej (pod względem wartości) sprzedano: ryb wędzonych (głównie łososia), soków z owoców (głównie soku jabłkowego) mięsa drobiowego, herbatników, wafli i innych wyrobów piekarniczych, mrożonych owoców (głównie truskawek i malin), a także mleka w proszku oraz papierosów i mięsa wołowego.

Wielka Brytania była odbiorcą głównie czekolady i wyrobów czekoladowych oraz mięsa drobiowego i przetworów z mięsa.

Na rynek rosyjski sprzedawano głównie jabłka, ale również czekoladę i wyroby czekoladowe, mrożone warzywa, sery oraz pieczarki.

W okresie I-V 2012 roku, pod względem wartości, przeważała sprzedaż: papierosów, mięsa drobiowego, czekolady i wyrobów czekoladowych, mięsa wieprzowego, mięsa wołowego, wyrobów piekarniczych i cukierniczych (herbatniki, wafle, itp.), jabłek, syropów cukrowych, serów i twarogów, soków owocowych (gł. soku jabłkowego) oraz ryb wędzonych (głównie łososia).

IMPORT

W okresie pięciu miesięcy 2012 r. sprowadzone zostały do Polski artykuły rolno-spożywcze na ogólną kwotę **5,3 mld EUR**, co oznaczało w porównaniu do analogicznego okresu 2011 roku wzrost o 2,4%. Taka relacja między dynamiką importu i eksportu (10,6%) wpłynęła na poprawę salda.

W ramach UE sprowadziliśmy towary na kwotę 3,7 mld EUR i w stosunku do 2011 roku był to nieznaczny wzrost (o 0,5%). Udział przywozu z krajów UE stanowił 69,4% ogólnej wartości importu towarów rolno-spożywczych, rok wcześniej było to 70,7%. Wartość zakupów w 11 krajach, które przystąpiły do UE po 1 maja 2004 r. wzrosła o 13,3% i wyniosła 585 mln EUR.

Wartość importu z krajów WNP wzrosła o 73,7% i wyniosła 250 mln EUR.

Artykuły rolno-spożywcze, które importowano do Polski pochodziły głównie z Niemiec, a ich wartość wyniosła 1,2 mld EUR. Import z Niemiec utrzymał się na poziomie roku 2012. W analizowanym okresie najwięcej pod względem wartości przywieziono z Niemiec mięsa wieprzowego, czekolady i wyrobów czekoladowych, kawy, karmy dla zwierząt, pieczywa cukierniczego i ciastek (w tym m.in. herbatników i wafli), serów, a także syropów cukrowych oraz jelit zwierzęcych.

Pod względem wartości, najważniejszymi towarami sprowadzanymi do Polski w analizowanym okresie były: mięso wieprzowe, makuchy sojowe, kawa, ryby świeże, filety rybne, tytoń nieprzetworzony, czekolada i wyroby czekoladowe, owoce cytrusowe, syropy cukrowe, karma dla zwierząt oraz nasiona rzepaku. Import mięsa wieprzowego w większości pochodził z Niemiec i z Danii.

Import mięsa wieprzowego na poziomie 228 tys. ton był wyższy od eksportu (zrealizowanego w ilości 143 tys. ton) o 85 tys. ton. Jednak dodatni wynik w handlu zagranicznym osiągamy w przypadku mięsa drobiowego i wołowego oraz przetworów mięsnych. Wielkość eksportu mięsa wołowego i drobiowego w okresie pięciu miesięcy br. wyniosła ponad 300 tys. ton, a import w tym czasie to zaledwie 20 tys. ton.

RYNEK ZBÓŻ

Szacunki zbiorów

Według wstępnego szacunku GUS z 26 lipca br. powierzchnia zasiewów zbóż podstawowych z mieszankami zbożowymi w Polsce w 2012 r. wyniosła blisko 7,2 mln ha. Krajowe zapasy zbóż na początku sezonu 2012/2013 wyniosły blisko 3,9 mln ton, wobec 4,5 mln ton w poprzednim sezonie. Przewiduje się, że przy przeciętnych warunkach pogodowych, zbiory zbóż podstawowych (bez kukurydzy) w 2012 r. wyniosą 22,8-23,5 mln ton tj. o 6%-3% mniej od zbiorów ubiegłorocznych. Krajowe zapotrzebowanie na zboże w sezonie 2012/2013 może wynieść 26,8 mln ton. W efekcie dalszego zmniejszenia pogłowia trzody chlewnej, przy przewidywanym wzroście produkcji drobiu, spasanie zbóż obniży się prawdopodobnie o 2%. Zakłada się jednocześnie niewielki spadek (o 5%) zużycia przemysłowego, w tym głównie na biopaliwa. W stosunku do roku ubiegłego obniżeniu może ulec wykorzystanie ziarna do siewu, którego z uwagi na wiosenne przesiewy zużyto więcej niż przeciętnie. Zużycie zbóż na cele konsumpcyjne nie powinno ulec istotnemu obniżeniu.

Stopień zaawansowania zniw i jakość ziarna

Z informacji przekazanych przez Krajową Federację Producentów Zbóż wynika, że na dzień 2 sierpnia br. stan zaawansowania zniw na terenie kraju był zróżnicowany:

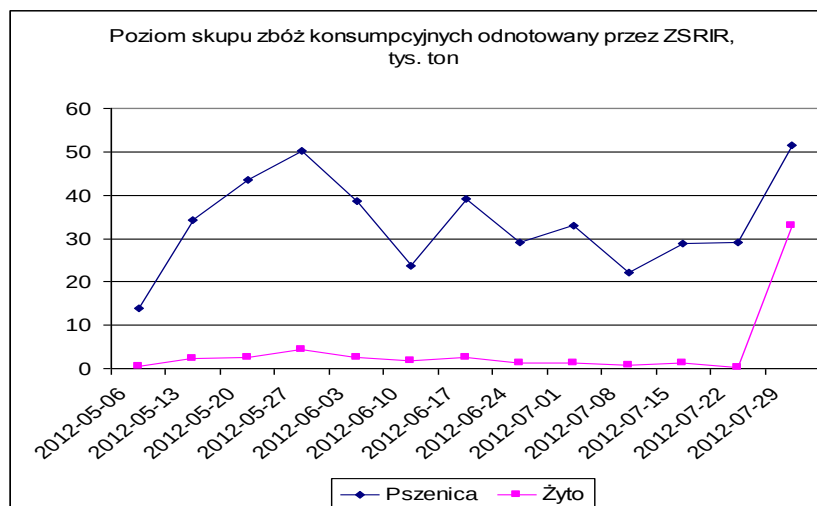
- w województwie Lubelskim zebrano około 40 % ziarna. Zebrane ziarno jest drobniejsze niż w latach ubiegłych i ma słabą gęstość, ponad połowa zebranego ziarna wymaga dosuszenia,
- w Wielkopolsce zebrano około 35 % zbóż, po wiosennych wymarzeniach większość plantacji obsiana jest zbożami jarymi. Jakość zebranego ziarna jest dobra, aczkolwiek wymaga ono dosuszania. W przypadku pszenżyta na części upraw zaobserwowano porost, a w przypadku jęczmienia jarego wylegnięcia. Pszenica jara w całości pozostaje jeszcze na polach,
- w województwie Dolnośląskim zostało zebrane około 40 % zboża. Zebrany jęczmień jary ma jednak wysoką wilgotność. Jego ziarno jest słabo wypełnione,
- w Zachodniopomorskim zniwa dopiero się rozpoczynają ze względu na niekorzystne warunki do zbiorów. Wejście na pola ze sprzętem jest utrudnione przez częste deszcze. Wilgotność zbieranego ziarna jest wysoka i widoczny lekki porost w zbieranych plonach pszenżyta,
- w województwie Śląskim 50% ziarna zbóż już zebrano. Wystąpiły wylegnięcia spowodowane gradobiciami,

- w województwie Opolskim zebrano już około 70% zbóż. Ziarno jest wilgotne,
- w województwie Pomorskim dotychczas głównie małe gospodarstwa i na słabych plantacjach zbierały ziarno z pól. W uprawach zbóż jarych widoczne są odbicia, spowodowane przez okresową suszę i następnie deszcze. Wtórne rozkrzewienia i wilgotne ziarno opóźniają żniwa zbóż. Odbicia występują głównie na słabych glebach. Pszenica jara jest niedojrzała,
- w Województwie Podlaskim około 20 % ziarna zebrano,
- w województwie Podkarpackim zebrano już około 80% ziarna z pól.

Producenci sygnalizują wysoką wilgotność zbieranego ziarna. Według Izby Zbożowo-Paszowej z informacji płynących z terenu wynika, że jak dotychczas jakość tegorocznego ziarna jest dobra. Udział pszenicy i żyta jakości konsumpcyjnej w zbiorach tego zboża będzie znacznie większy niż przed rokiem. Zbierana pszenica ma wysoką zawartość glutenu i liczbę opadania. Nieco gorsze są gęstość i wyrównanie ziarna, na co miała wpływ upalna pogoda w lipcu, która powodowała wysychanie kłosów.

Występujące na terenie całego kraju burze opóźniają zbiory zbóż.

Poziom skupu

Z informacji otrzymanych z Zintegrowanego Systemu Rolniczej Informacji Rynkowej wynika, że po czerwcowej stabilizacji poziomu skupu w drugiej połowie lipca następował powolny wzrost poziomu skupu ziarna zbóż konsumpcyjnych. Należy się spodziewać, że podmioty biorąc pod uwagę stosunkowo dużą ilość opadów w trakcie żniw będą chciały pozyskać jak największą ilość ziarna zbóż konsumpcyjnych charakteryzującego się wysokimi parametrami jakościowymi.

Mają odpowiednie zaplecze magazynowe będą mogły one przygotować większe partie towaru, które w późniejszym okresie będą mogły sprzedać po odpowiednich cenach.

W bieżącym sezonie obrotem i przechowywaniem ziarna zbóż będzie zajmowało się około 120 podmiotów o łącznej pojemności magazynowej 2750 tys. ton.

W sektorze młynarskim będzie funkcjonowało około 750 podmiotów posiadających pojemność magazynową 2675 tys. ton.

Prognoza cen

W Polsce ceny zbóż będą podążały za tendencjami cenowymi na rynkach zagranicznych. Ocenia się, że przy niższym poziomie zbiorów, ceny zbóż będą stosunkowo wysokie.

W czerwcu 2012 r. producenci zbóż przystąpili do przygotowania magazynów pod nowe zbiory, wystawiając do sprzedaży ostatnie partie zbóż. Spowodowało to dużą podaż zbóż, co przy jednoczesnym ograniczeniu zapotrzebowania ze strony kupujących, przyczyniło się do niewielkiego sezonowego spadku cen.

Według danych Zintegrowanego Systemu Rolniczej Informacji Rynkowej MRiRW, w dniach 16-22.07.2012 r. średnia cena skupu pszenicy konsumpcyjnej ukształtowała się na poziomie 957 zł/t. Po wzroście w poprzednim tygodniu, przeciętna cena żyta konsumpcyjnego w trzecim tygodniu lipca 2012 r. obniżyła się o 2,5%, do 845 zł/t. Za jęczmień paszowy w skupie przeciętnie uzyskiwano 877 zł/t. Przeciętna cena skupu kukurydzy ukształtowała się na poziomie 920 zł/t, tj. o 4% niższe niż rok wcześniej.

W sezonie 2011/12 z uwagi na wysokie ceny ziarna zbóż na rynku nie było zainteresowania producentów skupem interwencyjnym. W sezonie 2012/13 w skupie interwencyjnym w okresie od 1 listopada do 31 maja będzie obowiązywała cena 101,31 euro za tonę. Zakup zbóż wg ustalonej ceny interwencyjnej jest w ramach UE limitowany. Od roku gospodarczego 2010/2011 w skali całej Unii Europejskiej limity skupu interwencyjnego wynoszą: pszenica - 3 mln ton, pszenica durum, jęczmień, kukurydza, sorgo - 0 ton. Komisja Europejska może podjąć decyzję o kontynuowaniu mechanizmu interwencji publicznej wykraczającej poza ustalone limity, jeżeli wymaga tego sytuacja popytowo-podażowa na Wspólnotowym rynku zbóż. W przypadku przekroczenia limitu, KE podejmuje decyzję o ustaleniu współczynnika redukcji ilości. Po wykorzystaniu limitu ilości pszenicy zaoferowanej do interwencji, decyzją KE może zostać uruchomiony zakup pszenicy w ramach procedury przetargowej, który zostanie ogłoszony w Dzienniku Urzędowym UE.

Prognoza ARR cen skupu do grudnia 2012 r.

W roku gospodarczym 2012/2013 przewidywane dalsze zwiększenie globalnego zużycia zbóż (wg USDA do 1.888 mln ton), przede wszystkim za sprawą krajów rozwijających się oraz zwiększającego się rynku biopaliw, będzie powodowało, że ceny zbóż na świecie nadal będą relatywnie wysokie. Dotyczyć to będzie zwłaszcza pszenicy, której światowe zbiory mogą być o 3% mniejsze niż w poprzednim sezonie. Pomimo przewidywanego ograniczenia światowego handlu pszenicą oraz zmniejszenia jej zużycia, zapasy tego ziarna mogą ukształtować się na poziomie najniższym od czterech lat, również u jej głównych eksporterów. Będzie to czynnik podtrzymujący cenę pszenicy. W Polsce ceny zbóż będą podążały za tendencjami na rynkach zagranicznych. Ocenia się, że przy niższym poziomie zbiorów, ceny zbóż, pomimo spodziewanego nieco mniejszego zapotrzebowania krajowego, również będą wysokie.

Według prognoz Zespołu Ekspertów ARR z końca czerwca br. przeciętne ceny skupu zbóż do grudnia 2012 r. mogą kształtować się następująco:

Wyszczególnienie	Wrzesień 2012	Grudzień 2012
Pszenica ogółem	760-800	780-830
Pszenica konsumpcyjna	800-840	820-870
Żyto	710-750	720-770

ceny podano w zł/tona

RYNEK MLEKA I PRZETWORÓW MLECZNYCH

Pogłowie, wydajność krów mlecznych i produkcja mleka w Polsce:

Produkcja mleka w Polsce w 2011 r. wzrosła o ponad 1% i wyniosła **12,4 mln ton**, pomimo utrzymującej się spadkowej tendencji w pogłowie krów mlecznych. **Redukcję pogłowia** o ponad 3% do poziomu **2,4 mln sztuk krów mlecznych** skompensował **wzrost wydajności** o blisko 4% do poziomu prawie **5 tys. litrów**. Od akcesji Polski do UE, liczba krów mlecznych zmalała o 11%, a wydajność krów mlecznych wzrosła o 15%.

Ze względu na postępujące procesy restrukturyzacyjne po stronie produkcji, jak i przetwórstwa mleka, corocznie maleje liczba producentów mleka oraz podmiotów skupujących mleko. Na przełomie lat 2004-2012, według stanu na początek roku kwotowego, liczba dostawców hurtowych i bezpośrednich zmniejszyła się odpowiednio o 56% i 82%. W analizowanym okresie liczba podmiotów skupujących mleko zmniejszyła się z 356 do 303 (o 15%). Na dzień 31 marca 2012 r. produkcją mleka zajmowało się prawie **157 tys. dostawców hurtowych** oraz ponad **13 tys. dostawców bezpośrednich**.

Kwotowanie produkcji mleka:

W wyniku ustaleń podjętych w ramach przeglądu Wspólnej Polityki Rolnej w 2008 r. krajowa kwota mleczna od roku kwotowego 2009/2010 przez kolejne 5 lat kwotowych jest corocznie powiększana o 1%. Zwiększenie w całości alokowane jest do krajowej kwoty sprzedaży hurtowej. W bieżącym roku kwotowym 2012/2013 krajowa kwota mleczna wynosi **9.956.234.709 kg**, w tym:

- **krajowa kwota dostaw:** 9.800.759.253 kg
- **krajowa kwota sprzedaży bezpośredniej:** 155.475.456 kg

Od roku kwotowego 2008/2009 do roku kwotowego 2012/2013 **krajowa kwota mleczna wzrosła** już o prawie **390 mln kg**, dzięki czemu, pomimo wzrostu produkcji, kwota krajowa nie jest przekraczana.

Rozliczenie roku kwotowego 2011/2012:

Według wstępnych danych ARR w poprzednim roku kwotowym 2011/2012 dostawy mleka do podmiotów skupujących, w przeliczeniu na mleko o referencyjnej zawartości tłuszczu, wyniosły **ok. 9,54 mld kg**, co oznacza, że kwota dostaw hurtowych będzie wykorzystana na poziomie **ok. 98,5%** i nie zostanie przekroczona.

Skup mleka:

Utrzymuje się sezonowy i koniunkturalny wzrost podaży mleka do skupu. **W czerwcu br. skup mleka** ukształtował się na poziomie **891,6 tys. ton** i był o 8,3% większy względem czerwca 2011 r. **W I. półroczu br. skup mleka** wzrósł o 9,5% i wyniósł prawie **5 mln ton**.

Ceny skupu mleka:

Średnio **w czerwcu br.** dostawcy za mleko uzyskiwali **115,56 zł/100 kg**, tj. o 1,6% mniej niż przed miesiącem oraz o 2,6% mniej względem ceny ubiegłorocznej. W porównaniu do średniej unijnej wynoszącej w maju 2012 r. 31,30 EUR/100 kg, średnia cena skupu mleka w Polsce w maju br. była o 12% niższa od średniej unijnej.

Ceny sprzedaży wybranych przetworów mlecznych:

Notowania miesięczne:

Po spadkach cen **odtłuczonego mleka w proszku (OMP)** notowanych od lutego 2012 r., w czerwcu 2012 r. nastąpił 2,4% wzrost w stosunku do ceny z poprzedniego miesiąca do poziomu **8,5 zł/100 kg**. Cena OMP była niższa niż przed rokiem o 4,3% (9,2 zł/100 kg).

W czerwcu 2012 r. odnotowano również wzrost **ceny masła**, która od października 2011 r. wykazywała tendencję spadkową. W czerwcu 2012 r. ceny masła były o prawie 9% wyższe niż w poprzednim miesiącu i wyniosły **11,0 zł/kg**. W stosunku do czerwca 2011 r. odnotowano spadek o 26% (14,8 zł/100 kg).

W przypadku **sera Gouda** w czerwcu 2012 r. odnotowano spadek ceny do poziomu **12,3 zł/kg**. Cena Goudy była niższa o 3,1% od notowań z maja 2012 r. oraz o 8,9% niższa niż przed rokiem.

Według danych Komisji Europejskiej na dzień 29 lipca 2012 r., **średnia cena unijnego OMP** wynosiła 222 EUR/100 kg, masła - 278 EUR/100 kg, Goudy - 290 EUR/100 kg, Edama – 293 EUR/100 kg. W tym czasie ceny OMP i masła pochodzące z Polski były odpowiednio niższe o 4,7% i 3,2% od średniej unijnej, natomiast ceny ww. serów pochodzących z Polski były średnio o 2-3% wyższe od cen unijnych.

Notowania tygodniowe:

W ostatnim tygodniu lipca 2012 r. wzrosły ceny wszystkich przetworów mlecznych za wyjątkiem pełnego mleka w proszku (PMP), które nieznacznie potaniało (-0,5%). Za masło w blokach płacono średnio 11,23 zł/kg, a za masło konfekcjonowane 12,64 zł/kg, tj. więcej niż tydzień wcześniej odpowiednio o 0,5% i o 0,1%. W porównaniu do cen notowanych przed miesiącem masło w blokach było droższe o 0,7%, a masło konfekcjonowane o 0,8% tańsze. Powyższe rodzaje

masła były odpowiednio o 25% i 20% tańsze niż przed rokiem. Największy tygodniowy wzrost odnotowano w przypadku ceny sera edamskiego, który podrożał o 3,5% - 12,63 zł/100 kg. W odniesieniu do notowań sprzed miesiąca OMP podrożało o 4%, a PMP potaniało o 4,7%. OMP było tańsze niż rok wcześniej o prawie 5%, natomiast PMP - o 16%.

Produkcja podstawowych przetworów mlecznych:

W wyniku zwiększonej podaży mleka surowego produkcja przetworów mlecznych w I. półroczu 2012 r. utrzymała się na wysokim poziomie. Produkcja **OMP** wyniosła 52,6 tys. ton, tj. o 15,6% więcej niż w roku ubiegłym, w przypadku **masła** wzrost ten wyniósł aż 25% do poziomu **85 tys. ton**. **Produkcja serów** wzrosła o 9% do poziomu **364 tys. ton**.

Polski handel zagraniczny przetworami mlecznymi w miesiącach styczeń-maj 2012 r.

W okresie styczeń-maj 2012 r. **wartość eksportu** przetworów mlecznych wzrosła o ponad 6% i wyniosła **553 mln EUR**, natomiast **wartość importu** obniżyła się o 14% wynosząc **172 mln EUR**. **Saldo obrotu zagranicznego** było dodatnie, wyższe względem roku ubiegłego o 19% i wyniosło **381 mln EUR**.

Zakupy interwencyjne masła i OMP oraz prywatne przechowywanie masła:

Od 1 marca 2012 r. do 31 sierpnia 2012 r. istnieje możliwość sprzedaży masła i OMP na zapasy interwencyjne UE. Jak dotychczas nie odnotowano zainteresowania unijnych przedsiębiorców tą formą interwencji w żadnym z państw członkowskich ponieważ ceny rynkowe przewyższają poziom cen interwencyjnych tych produktów. **Średnia cena rynkowa unijnego masła (278 EUR/100 kg) jest wyższa od ceny interwencyjnego skupu (221,75 EUR/100 kg) o 25%, natomiast średnia cena OMP pochodzącego z UE (222 EUR/100 kg) jest wyższa od ceny interwencyjnej (169,80 EUR/100 kg) o 30%.**

Od 1 marca 2012 r. do 15 sierpnia 2012 r. przedsiębiorcy mogą korzystać ze wspólnotowego mechanizmu dopłat do prywatnego przechowywania masła. W bieżącym roku polscy przedsiębiorcy wykorzystują w minimalnym zakresie ten mechanizm. Na ogólną ilość masła objętą prywatnym przechowywaniem do dnia 29 lipca 2012 r. wynoszącą 112.656 ton, jedynie 0,6% masła pochodzi z Polski (772 tony).

RYNEK MIĘSA (wieprzowina, wołowina, drób i jaja)

Polska jest znaczącym w Unii Europejskiej producentem mięsa. W 2011 r. zajmowała czwarte miejsce pod względem produkcji zarówno mięsa wieprzowego, jak i drobiowego, była siódmym producentem wołowiny.

Polska notuje wyraźnie dodatnie saldo obrotu międzynarodowego mięsem, w 2011 r., ukształtowało się ono na poziomie 530 tys. ton, a więc w stosunku do 2010 r. wzrosło o 23 tys. ton tj. o 4,5%.

Tabela 1. Spożycie (kg/os), produkcja i obrót międzynarodowy na rynkach mięsa w 2011 r. (tys. ton)

	spożycie	produkcja	eksport*	import*	saldo obrotu
wieprzowina	42,4	1 881	503	668	-165
wołowina	2,3	385	329	22	307
drób	25,6	1 426	481	93	388
OGÓŁEM	74,4	3 692	1 313	783	530

**eksport i import w ekwiwalencie mięsa*

Źródło: Rynek mięsa. Stan i perspektywy, maj 2012 r., publikacja IERiGŻ

Rynek mięsa wieprzowego

Pogłowie trzody chlewnej i produkcja wieprzowiny

W końcu marca 2012 r. wg GUS pogłowie trzody chlewnej liczyło blisko 11,5 mln sztuk, wykazując spadek o 12,4% w porównaniu z analogicznym okresem ubiegłego roku. Zmniejszyła się liczebność wszystkich grup struktury stada świń: prosiąt o 16,6%, warchlaków o 17,9%, tuczników o 5,7% oraz trzody chlewnej na chów o 4,7%, w tym loch na chów – o 4,7%.

Należy jednak zauważyć, że pogłowie loch prośnych spadło nieznacznie, bo o 7,9 tys. sztuk (-1,1%) do poziomu 748,6 tys. sztuk. W stosunku do stanu w końcu listopada 2011 r. liczba loch prośnych wzrosła o 32,4 tys. sztuk (+4,5%). Jest to efekt rekordowo wysokich cen trzody w końcu 2011 r. oraz w I kwartale 2012 r. IERiGŻ ocenia, że w lipcu 2012 r. pogłowie trzody mogło sezonowo wzrosnąć do 12,3 mln sztuk.

W wyniku zmian w pogłowie wahanom podlegała również produkcja wieprzowiny. W 2011 r. produkcja wyniosła 1 881 tys. ton i była wyższa niż rok wcześniej o 18 tys. ton (1%) wobec 8,5% wzrostu (o 146 tys. ton) w latach 2010/2009.

Skup żywca wieprzowego w wadze żywej (wg GUS)

W 2011 r. skup żywca wieprzowego wyniósł 2085,9 tys. ton i był o 98 tys. ton (+4,9%) wyższy niż w 2010 r. W I półroczu 2012 r. skup ukształtował się na poziomie 536,1 tys. ton i był o 179,3 tys. ton (-25,4%) niższy niż w I półroczu 2011 r. (715,4 tys. ton).

Ceny w Polsce i UE

W okresie 23-29.07.2012 r. średnia cena w UE-27 wyniosła 169,35 EUR/100 kg, a w Polsce wyniosła 173,62 EUR/100 kg. Mniej niż w Polsce płacono za wieprzowinę w 16 krajach członkowskich UE-27. Najniższe ceny odnotowano w: Holandii 147,90 EUR/100 kg, Belgii 151,80 EUR/100 kg i Irlandii 156,09 EUR/100 kg. Cena w Niemczech kształtowała się na poziomie 167,28 EUR/100 kg.

Handel zagraniczny

Polski handel zagraniczny produktami z sektora wieprzowiny jest w dużym stopniu uzależniony od fazy cyklu produkcji wieprzowiny i ceny żywca w Polsce oraz kursu złotego w stosunku do euro. Istotny wpływ ma ponadto poziom cen wieprzowiny w UE, w szczególności cen w krajach przodujących pod względem wolumenu produkcji i eksportu – szczególnie w Danii, Niemczech czy Holandii. Im wyższa cena w Polsce, a niższe ceny w państwach, z których przywożone jest mięso do Polski, tym większa presja na wzrost przywozu.

Według danych Ministerstwa Finansów saldo obrotu wieprzowiną (żywiec, mięso i przetwory wieprzowe, w ekwiwalencie mięsa) w 2011 r. saldo uległo znaczącej poprawie w stosunku do 2010 r. Ujemne saldo w polskim handlu wieprzowiną w odniesieniu do poprzedniego roku zmniejszyło się o 18,2 tys. ton i wyniosło -165,3 tys. ton. Do Polski sprowadzono 668,6 tys. ton żywca, mięsa, przetworów i tłuszczów wieprzowych (w ekwiwalencie mięsa), tj. o 11,1% więcej niż w roku poprzednim. Import mięsa wieprzowego, który w 2011 r. wyniósł 581,7 tys. ton, prawie w 100% pochodził ze wspólnego rynku. Wywóz wieprzowiny wyniósł 503,2 tys. ton, w tym samego mięsa wieprzowego 312,3 tys. ton, i był o 20,3% większy. Główne kierunki zbytu to Białoruś, Włochy, Ukraina i Węgry.

Handel zagraniczny w okresie I-V 2012 r.

- eksport mięsa wieprzowego wyniósł 143,5 tys. ton i był o 18,2 tys. ton (+15%) większy niż w okresie I-V 2011 r. (125,3 tys. ton). Główne kierunki to: Białoruś, Ukraina, Republika Czeska, Włochy i Japonia;
- import mięsa wieprzowego wyniósł 228 tys. ton i był o 11,7 tys. ton (+5%) większy niż w okresie I-V 2011 r. (216,3 tys. ton). Główne kierunki to: Niemcy, Dania, Belgia i Holandia. Import mięsa wieprzowego prawie w 100% pochodzi ze wspólnego rynku;

- saldo obrotu mięsem wieprzowym w okresie I-V 2012 r. było ujemne i wyniosło -84,5 tys. ton. Saldo ujemne zmniejszyło się (bilans handlowy uległ poprawie) w stosunku do analogicznego okresu 2011 r., kiedy to wynosiło -91 tys. ton;
- eksport żywca wieprzowego wyniósł 8,0 tys. ton i był o 0,6 tys. ton (-6%) mniejszy niż w analogicznym okresie 2011 r. (8,6 tys. ton). Główne kierunki to: Węgry, Litwa, Rosja;
- import żywca wieprzowego wyniósł 50,8 tys. ton i był o 16,6 tys. ton (+48%) większy niż w okresie I-V 2011 r. (34,2 tys. ton). Główne kierunki to: Dania, Niemcy, Holandia i Litwa;
- saldo obrotu żywcem wieprzowym w okresie I-V 2012 r. było ujemne i wyniosło -42,8 tys. ton, a więc uległo pogorszeniu w stosunku do analogicznego okresu 2011 r., kiedy to wynosiło -25,7 tys. ton;

W 2011 r. ARR wypłaciła 8,7 mln PLN do wywozu 8,5 tys. ton przetworów wieprzowych, a w 2012 r. (do 15.07.) wypłacono 7,2 mln PLN do wywozu 6,7 tys. ton produktów wieprzowych, na podstawie wniosków o wydanie pozwoleń składanych do 19.04.2012 r.

Rynek wołowiny

Pogłowie bydła

W Polsce produkcja wołowiny od kilku lat charakteryzuje się stagnacją, co jest wynikiem niskiego spożycia tego gatunku mięsa uwarunkowanego w znacznym stopniu dochodami ludności. Ma to przełożenie na stan pogłowia bydła.

W grudniu 2011 r. pogłowie bydła liczyło 5,5 mln sztuk, wykazując spadek w skali roku o 1,1%. Zmniejszenie liczebności stada bydła ogółem wynikało ze spadku pogłowia cieląt (o 1,8%) oraz grupy dorosłego bydła w wieku 2 lat i więcej, w tym krów (odpowiednio o 2,2% i o 2,6%). W strukturze stada bydła zwiększył się w porównaniu z grudniem 2010 r. udział grupy młodego bydła w wieku 1-2 lat, a zmalał udział cieląt oraz bydła dorosłego w wieku 2 lat i więcej, w tym krów.

Odnotowany wyższy niż przed rokiem (o 2,4%) stan młodego bydła w wieku 1-2 lat wskazuje na utrzymujące się zainteresowanie rolników produkcją żywca wołowego wynikające z wysokiego poziomu cen żywca wołowego. O dalszym umacnianiu się ukierunkowania gospodarstw rolnych na produkcję żywca wołowego świadczy także zwiększające się pogłowie krów mamek. W grudniu 2011 r. liczebność stada krów mamek wzrosła w skali roku o 14%. Jednocześnie, mimo utrzymywania się wyższych, w porównaniu z 2010 r., cen skupu mleka, zarejestrowano spadek w skali roku liczby krów mlecznych (o 3,3%).

Produkcja

- w 2011 r. produkcja wołowiny w masie poubojowej wyniosła 385 tys. ton i była o 5 tys. ton (-1%) niższa niż w 2010 r.;
- w 2010 r. liczba ubojów przemysłowych bydła dorosłego ogółem wyniosła 1,31 mln sztuk i była o 22,5 tys. szt. (-1,7%) niższa niż w 2009 r.;
- w 2011 r. liczba ubojów przemysłowych bydła dorosłego ogółem wyniosła 1,28 mln sztuk i była o 33,2 tys. szt. (-2,5%) niższa niż w 2010 r. Struktura ubojów: młode byki – 49,4%, krowy – 35,8% oraz jałówki – 14,8%;
- w okresie I-V 2012 roku liczba ubojów przemysłowych bydła dorosłego ogółem wyniosła 479,9 tys. szt., tj. o 60,9 tys. szt. (-11,3%) mniej niż w tym samym okresie roku ubiegłego.

Ceny bydła

W 2011 r. ceny skupu bydła utrzymywały się na wysokim poziomie. Przeciętna cena wg danych GUS w 2011 r. osiągnęła poziom 5,58 zł/kg wagi żywej i była o 22,4% wyższa niż w dwu poprzednich latach i o 38% wyższa niż w 2008 r.

Według Zintegrowanego Systemu Rolniczej Informacji Rynkowej w okresie 23-29.07.2012 r. ceny zakupu bydła w wadze żywej w Polsce, w stosunku do ubiegłego tygodnia w poszczególnych kategoriach, kształtowały się następująco:

- bydło ogółem – 6,35 (+0,5%), w stosunku do tego samego okresu 2011 r. +14,3%;
- byki < 2 lat – 7,18 (+0,4%), w stosunku do tego samego okresu 2011 r. +10,8%;
- krowy – 5,33 (+0,8%), w stosunku do tego samego okresu 2011 r. +19,4%;

Według danych Komisji Europejskiej średnia cena bydła w UE-27, za okres 16-22.07.2012 r., kształtowały się następująco:

AR3 - byki (masa poubojowa schłodzona)

- UE: 382,56 EUR/100 kg;
- Polska: 323,3 EUR/100 kg (o 15,5% niższa w stosunku do średniej ceny UE).

Handel zagraniczny

Eksport mięsa wołowego w 2011 r. wyniósł 265 tys. ton i był o 10,8 tys. ton (-3,9%) niższy niż w 2010 r., a jego wartość wzrosła o około 10% (do 812,4 mln EUR). Głównie rynki zbytu to kraje UE oraz Turcja. Na skutek wysokich cen na wspólny rynek wywieziono o 26% mniej mięsa wołowego niż w roku poprzednim, w tym do głównych jego odbiorców Włoch, Holandii, Niemiec, Hiszpanii. Preferencje celne przyznane UE sprawiły, że Turcja stała się znaczącym odbiorcą polskiej wołowiny wśród krajów trzecich – eksport mięsa do tego kraju wyniósł 61,5 tys. ton.

Handel zagraniczny w okresie I-V 2012 r.

- eksport mięsa wołowego wyniósł 104,3 tys. ton i był o 14,5 tys. ton (-12,2%) niższy niż w tym samym okresie 2011 r. (118,8 tys. ton);
- import mięsa wołowego wyniósł 4,8 tys. ton i był o ok. 0,9 tys. ton (-15,8%) niższy niż w tym samym okresie 2011 r. (5,7 tys. ton);
- saldo obrotu mięsem wołowym było dodatnie i wyniosło 99,5 tys. ton;
- eksport bydła żywego wyniósł 13,4 tys. ton i był o 5,7 tys. ton (-29,8%) niższy niż w tym samym okresie 2011 r. (19,1 tys. ton). Żywiec trafił przede wszystkim na rynek UE;
- import bydła żywego wyniósł 5,2 tys. ton wagi żywej i był o 1,2 tys. ton (30%) wyższy niż w analogicznym okresie 2011 r. (4,0 tys. ton);
- saldo obrotu bydlęciem żywym było dodatnie i wyniosło 8,2 tys. ton;

W 2011 r. ARR wypłaciła 43,5 mln PLN w formie refundacji do wywozu 48 tys. ton produktów z sektora wołowiny. Od 1.01. do 15.07.2012 r. ARR wypłaciła 34,9 mln PLN w formie refundacji do wywozu 32,8 tys. ton produktów z sektora wołowiny.

Rynek mięsa drobiowego

Produkcja mięsa drobiowego

Ponad 93% w krajowej strukturze produkcji mięsa drobiowego stanowi mięso z brojlerów i indyków. Niespełna 3% udział posiada drób wodny.

Produkcja mięsa drobiowego rośnie rok do roku o kilka procent, a konsumpcja utrzymuje się na poziomie powyżej 25 kg/osobę. Wg GUS w 2011 r. produkcja mięsa drobiowego wyniosła 1,4 mln ton i była wyższa o 4% w stosunku do 2010 r. Głównym czynnikiem pobudzającym rozwój produkcji był nadal eksport, którego udział w produkcji krajowej mięsa drobiowego stanowił 34%. Do złagodzenia skutków wolniejszego przyrostu mięsa drobiowego przyczynił się import, który w 2011 r. był większy o około 8% w porównaniu z rokiem poprzednim. Słabsza była też dynamika eksportu.

W 2012 r. prognozowany jest wzrost produkcji mięsa drobiowego do 1510 tys. ton, tj. o około 6%. W kwietniu 2012 r., w zakładach przemysłu drobiarskiego zatrudniających co najmniej 50 pracowników, wytworzono 126 tys. ton mięsa drobiowego, tj. o 10 tys. ton (-7,1%) mniej niż w poprzednim miesiącu i o 15 tys. ton (+13,9%) więcej niż przed rokiem. W okresie styczeń - maj 2012 r. wylęgi piskląt kurzych typu brojler wyniosły 324,6mln szt. Ich wielkość była wyższa o 13,0 mln szt., tj. o 4,2% od wylęgów w takim samym okresie 2011 r.

Ceny

Na tle średniej ceny UE (191,3 EUR/100 kg) cena tuszki kurcząt w Polsce (151,3 EUR/100kg) jest niższa o 21%, a Polska należy do najtańszych producentów mięsa drobiowego po Wlk. Brytanii (144,6 EUR/100 kg).

Handel zagraniczny

W 2011 r. polski eksport mięsa drobiowego wyniósł 442,3 tys. ton i był o 7,5% (30,8 tys. ton) wyższy w stosunku do roku 2010. Ponad 70% wolumenu trafiło na rynki krajów Unii Europejskiej. Głównymi rynkami zbytu mięsa drobiowego były nadal Niemcy i Czechy, a wolumen eksportu do tych państw był taki sam jak przed rokiem. Import utrzymał się na poziomie 2010 r. i wyniósł 33,1 tys. ton. Mięso sprowadzano głównie z Niemiec i Holandii, przy czym wolumen importu z tych państw był o 12,5% wyższy niż w roku poprzednim. Saldo obrotów handlu zagranicznego mięsem drobiowym było dodatnie i wyniosło 409,2 tys. ton.

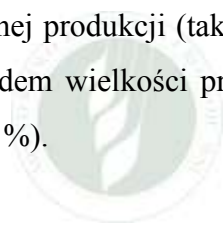
Handel zagraniczny w okresie I-V 2012 r.

- eksport mięsa drobiowego wyniósł 196,6 tys. ton i był o 27,4 tys. ton (+16,4%) wyższy niż w okresie I-V 2011 r. Główne kierunki to: Niemcy, Wielka Brytania, Czechy;
- import mięsa drobiowego wyniósł 15,3 tys. ton i był o 2,3 tys. ton (+17,6%) wyższy niż w okresie I-V 2011 r.;
- saldo obrotu mięsem drobiowym było dodatnie i wyniosło 181,3 tys. ton;
- eksport drobiu żywego wyniósł 4,87 tys. ton i był o 3,7 tys. ton (+31,4%) wyższy niż w okresie I-V 2011 r. Główny rynek zbytu to Niemcy;
- import drobiu żywego wyniósł 19,2 tys. ton i był o 5,6 tys. ton (-22,5%) niższy niż w okresie I-V 2011 r.;
- saldo obrotu drobiem żywym w tonach było ujemne i wyniosło 14,36 tys. ton;
- w 2011 r. ARR wypłaciła na rynku drobiu i jaj 837 tys. PLN w formie refundacji do wywozu, a w okresie 1.01-15.07.2012 – 1409 tys. PLN.

Rynek jaj

Produkcja jaj

Polska ma 8% udział w całkowitej unijnej produkcji (taki sam jak Wlk. Brytania) i wśród państw członkowskich jest szóstym pod względem wielkości producentem, po Francji (14%), Hiszpanii (11%), Niemczech (11%), Włoszech (11%).

W ostatnich latach produkcja jaj kurzych wynosiła ponad 10 mld szt. przy zapotrzebowaniu rynku krajowego na poziomie 70%. Ponad 30% produkcji krajowej było przedmiotem eksportu.

Wzrost produkcji jaj kurzych notowany w 2010 r. został wyhamowany w 2011 r. W 2011 r. w stosunku do 2010 r. odnotowano blisko 7% spadek produkcji jaj kurzych do poziomu 10,37 mld sztuk. Ujemna dynamika produkcji wystąpiła po raz pierwszy od wielu lat. Krajowa produkcja jaj konsumpcyjnych (spożywczych) wyniosła 9,42 mld sztuk w 2011 r., co stanowiło 91% całkowitej produkcji jaj kurzych. W 2011 roku ilość jaj wylęgowych kur nieśnych poddanych inkubacji zmniejszyła się o 13,2% w stosunku do 2010 roku, a wylęgi kurek do intensywnej produkcji jaj spożywczych były mniejsze o 18,1%. Spadek podaży jaj na rynku krajowym był skutkiem ograniczania produkcji wynikającym z konieczności dostosowania ferm do wymogów dobrostanu kur niosek.

Ceny jaj

Średnia cena jaj klasy L i M w Polsce w 2011 r. podlegała wahaniom i wyniosła 27,6 zł/100 szt. W stosunku do 2010 r. spadła o 6,8% i o 10,5% do 2009 r., kiedy to osiągnęła najwyższy poziom 30,8 zł/100 szt.

Według ZSRIR w ostatnim tygodniu lipca 2012 r. średnio za jaja klasy L i M płacono około 36,25 zł/100 szt. (0,36 zł/szt.). W tym okresie średnia cena skupu jaj w zakładach przetwórczych wyniosła 3954 zł/tonę i wzrosła o 31 zł (+1%) w stosunku do ubiegłego tygodnia oraz jest o 933 zł (+31%) wyższa w stosunku do analogicznego tygodnia 2011 r. (3021 zł/tonę).

Handel zagraniczny

W 2011 r. eksport jaj wyniósł 174,8 tys. ton, a więc wzrósł o 17,5 tys. ton (11,1%) w porównaniu z 2010 r. Udział przetworów jaj stanowi niespełna 10% w eksporcie jaj. Niemcy nadal pozostały głównym rynkiem zbytu jaj, pomimo 10% spadku eksportu do tego kraju (z 63,7 do 57,4 tys. ton). Ponadto znaczne ilości jaj z Polski trafiły na rynki Holandii (33 tys. ton), Czech (22 tys. ton) i Słowacji (10,8 tys. ton). Do tych krajów wywieziono więcej jaj niż w poprzednim roku, odpowiednio o: 23,6%, 13,3% i 20,5%.

W 2011 r. import w sektorze jaj wyniósł 19,7 tys. ton, a więc zmniejszył się o 0,7 tys. ton (3,5%). Jaja sprowadzano głównie z Niemiec i Holandii – łącznie ponad 12 tys. ton, co stanowiło ponad 60% importu jaj.

Dodatknie saldo obrotu jajami ukształtowało się na poziomie 155,1 tys. ton.

Handel zagraniczny w okresie I-V 2012 r.

Jaja (kod CN 0407)

- eksport wyniósł 80,6 tys. ton i wzrósł o 4,66 tys. ton, tj. 6,1% w stosunku do I-V 2011 r. Import zaś ukształtował się na poziomie 5,1 tys. ton (spadek o 3,5 tys. ton, tj. o 40,5%). Saldo było dodatnie i wyniosło 75,5 tys. ton;
- do największych odbiorców polskich jaj należały Niemcy i Holandia (łącznie ponad 50% eksportu ogółem). W ciągu pięciu miesięcy br. import z Niemiec zmniejszył się o 37%, a z Holandii o 42%.

Rynek miodu

Według GUS produkcja miodu w Polsce w 2011 r. kształtowała się na poziomie około 23 tys. ton, czyli znacznie powyżej średniej produkcji (16,2 tys. ton) z ostatnich 10 lat. Skupiono 17% miodu, a pozostała ilość trafiła do sprzedaży bezpośredniej. W 2011 r. do Polski sprowadzono 13,6 tys. ton miodu (o 17,2% więcej niż w roku poprzednim), głównie z Ukrainy i Chin. W tym samym okresie wyeksportowano 4,2 tys. ton, tj. o 55,6% więcej niż w 2010 r. Blisko 100% eksportu miodu trafiło na rynki krajów UE. Tym samym deficyt w obrocie handlu zagranicznego osiągnął poziom 9,4 tys. ton. i był o 5,6% wyższy niż w poprzednim roku.

W Ministerstwie opracowywane są **krajowe programy wsparcia pszczelarstwa** (finansowane po 50% z budżetu krajowego i UE) zgodnie z rozporządzeniem Rady (WE) nr 1234/2007 z dnia 22 października 2007 r. oraz rozporządzeniem Komisji (WE) Nr 917/2004 z dnia 29 kwietnia 2004 r.

Pierwszy program zrealizowano na lata 2004/05-2006/07 - budżet programu **11,7 mln** EUR.

Drugi program zrealizowano w latach 2007/08-2009/10 - budżet programu **13,3 mln** EUR.

Realizowany jest trzeci programu na lata 2010/11-2012/13 - budżet programu **15,1 mln** EUR.

Corocznie w realizacji programów uczestniczą pszczelarze posiadający łącznie ponad 1 mln rodzin pszczelich¹ - z rejestrów prowadzonych przez Powiatowych Lekarzy Weterynarii wynikało, że w 2011 roku pszczelarze posiadali ponad 1,2 mln rodzin pszczelich. Głównymi pozycjami budżetowymi (65-90%) jest refundacja leków warrobojących i refundacja zakupu pszczoł.

¹ Organizacje pszczelarskie wnioskujące o środki finansowe na walkę z warrozą w sezonie 2011/12, zadeklarowały posiadanie 1 055 682 rodzin pszczelich (stan na dzień 30 września 2011 roku). Osoby składające projekt oświadczają, między innymi, że informacje zawarte we wniosku oraz w jego załącznikach są prawdziwe, zgodne ze stanem prawnym i faktycznym.

Rynek owoców i warzyw

Według GUS, zbiory owoców w 2011 roku, wyniosły ok. **3,4 mln ton**. **Zbiory owoców z drzew** były zdecydowanie wyższe od niezbyt wysokich zbiorów z 2010 i wyniosły ok. **2,9 mln ton**. Wyższa była produkcja wszystkich gatunków owoców z drzew, z wyjątkiem brzoskwiń i orzechów włoskich. Zbiory **jablek** w 2011 r. wyniosły **2,5 mln ton** i były wyższe od zbiorów w 2010 roku, a także od średniej z lat 2001 – 2005.

Zbiory owoców z krzewów owocowych i plantacji jagodowych w 2011 roku wyniosły ok. **0,53 mln ton**, tj. na poziomie zbliżonym do roku 2010, ale wyższym od średniej z lat 2001 – 2005. Produkcja **truskawek** wyniosła ok. **166 tys. ton**, a **malin** ok. **118 tys. ton**. Niższa niż rok wcześniej była produkcja porzeczek, zwłaszcza czarnych.

Ocena przezimowania drzew i krzewów owocowych oraz plantacji jagodowych

Według informacji sygnałnej GUS z dnia 31.05.2012 r. *Badanie produkcji roślinnej, Wiosenna ocena stanu upraw rolnych i ogrodniczych w 2012 r.* przezimowanie roślin sadowniczych zimą 2011/2012 było zróżnicowane. Silne mrozy w końcu stycznia i w lutym spowodowały uszkodzenia na niektórych plantacjach. Straty mrozowe dotyczyły głównie młodych nasadzeń oraz gatunków szczególnie wrażliwych na mróz (np. brzoskwinie, morele). W uprawach sadowniczych na ogół nie zanotowano dużych uszkodzeń mrozowych. Znaczące straty mrozowe wystąpiły na plantacjach truskawek, z powodu braku okrywy śniegowej w lutym br. przy silnych mrozach. W rezultacie część plantacji truskawek została zaorana. Kwitnienie roślin sadowniczych było obfite, lecz niesprzyjające warunki pogodowe w niektórych regionach przyczyniły się do słabego oblotu pszczoł. W północnej Polsce, w wyniku majowych przymrozków uszkodzeniom uległy lokalnie kwiaty wiśni i grusz.

Według szacunków IERiGŻ, zbiory owoców w 2012 r. będą niewiele niższe niż w roku ubiegłym i wyniosą ok. 3,37 mln ton. Wyższa będzie produkcja jablek (2,55 mln ton). Zbiory pozostałych owoców z drzew będą niższe, zwłaszcza wiśni (155 tys. ton), gruszek (60 tys. ton), śliwek (80 tys. ton) i czereśni (30 tys. ton). Nieco niższe będą też zbiory owoców jagodowych, głównie truskawek (130 tys. ton) oraz malin (110 tys. ton). Zbiory porzeczek czarnych będą na poziomie podobnym do ubiegłorocznego (125 tys. ton)..

Ceny owoców

Ceny jablek ze zbiorów 2011 r. były w bieżącym sezonie niższe niż w sezonie 2010/2011 i kształtowały się na poziomie średniej ceny wieloletniej. Ceny czereśni ze zbiorów 2012 r. były nieco wyższe od cen ubiegłorocznych.

Średnie ceny porzeczek, malin i wiśni kierowanych do przetwórstwa są niższe niż w ubiegłym

roku, jednak w przypadku malin i wiśni ceny są znacznie wyższe niż w latach 2009 i 2010. W przypadku porzeczek czarnych ceny są zbliżone do tych uzyskiwanych przez producentów w latach 2009 i 2010.

W 2011 r. zbiory warzyw wyniosły ponad **5,5 mln ton**. Zbiory warzyw gruntowych były wyższe od zbiorów 2010 roku. Łączna **produkcja warzyw gruntowych** wyniosła ok. **4,8 mln ton**. Produkcja **kapusty** ok. **1,2 mln ton**, a **cebuli 677 tys. ton**. Zbiory **kalafiorów** w 2011 r. wyniosły **236 tys. ton**, a **marchwi 887 tys. ton**.

Zbiory **warzyw spod osłon** wyniosły blisko **772 tys. ton**, tj. o 12% więcej niż w 2010 r., głównie z powodu wzrostu powierzchni uprawy i dobrych warunków do rozwoju.

W 2012 r. powierzchnia uprawy większości warzyw gruntowych uległa zmniejszeniu wobec roku poprzedniego. Najbardziej obniżył się areal uprawy cebuli, kapusty i ogórków. W mniejszym stopniu zmniejszył się areal: marchwi, buraków ćwikłowych i pomidorów. Łączna powierzchnia uprawy warzyw gruntowych w 2012 r. obniżyła się o ok. 2% do 175 tys. ha. Spadek powierzchni upraw większości warzyw to najprawdopodobniej konsekwencja niskich cen skupu w sezonie 2011/2012.

Siewy warzyw gruntowych na ogół przebiegały terminowo. Tylko na północy kraju były opóźnione. Warunki atmosferyczne sprzyjały wschodom roślin, chociaż w kwietniu zanotowano niedobór wilgoci w glebie. Po obfitych opadach deszczu w maju br. sytuacja ta znacznie się poprawiła. W maju i czerwcu br. nastąpiło przyspieszenie wegetacji w wyniku wzrostu temperatury powietrza. Według IERiGŻ, globalne zbiory warzyw gruntowych mogą się zmniejszyć o 5% do 4,56 mln ton. Najbardziej spadnie produkcja cebuli i kapusty (po 11%, do odpowiednio: 600 i 1100 tys. ton), ogórków (o 6% do 280 tys. ton) i pomidorów (o 5% do 260 tys. ton), tj. warzyw, których powierzchnia uprawy zmniejszyła się najbardziej.

Powierzchnia upraw spod osłon wysokich wzrosła w 2011 r. w stosunku do 2010 r. o 5%, natomiast w 2012 roku jest przypuszczalnie o ok. 1% niższa niż w 2011 r. (5,11 tys. ha). Łączne zbiory warzyw spod osłon mogą być zbliżone do uzyskanych w roku poprzednim.

Zbiory pieczarek szacowane są w 2012 r. na 262 tys. ton, wobec 260 tys. ton zebranych w roku 2011.

Ceny warzyw

W sezonie 2011/2012 ceny większości gatunków warzyw były dużo niższe niż w sezonie 2010/2011 r. Ceny kapusty, cebuli, marchwi, buraków i selerów były najniższe w okresie ostatnich 5 lat.

Aktualnie ceny wczesnych warzyw ze zbiorów 2012 r., tj. kapusty, kalafiorów, cebuli, marchwi,

porów, kapusty pekińskiej utrzymują się na poziomie wyższym od cen notowanych w na koniec lipca 2011 r. Średnia cena cebuli i kapusty kwaszonej jest niższa niż w analogicznym okresie 2011 r.

Średnie ceny ogórków i pomidorów spod osłon w maju i na początku czerwca 2012 r. były znacznie wyższe nie tylko od cen uzyskiwanych w analogicznym okresie 2011 .(wówczas wpływ na ceny miały wysoka produkcja i kryzys *E.coli*), ale były najwyższe w porównaniu z notowanymi w maju w poprzednich dziesięciu latach. Obecnie cena pomidorów spod osłon jest o prawie 30% wyższa od tej notowanej w tym samym okresie 2011 r., a cena ogórków spod osłon, po relatywnie niewielkim spadku w I połowie lipca br. jest o ponad 30% wyższa niż w analogicznym okresie ubiegłego roku.

Ceny płacone producentom za owoce (w zł/kg) w ostatnich tygodniach i analogicznym okresie 2011 roku (w nawiasie)

Gatunki	23-24.07.2012 (2011)	30-31.07.2012 (2011)
<i>Na rynek owoców świeżych¹</i>		
Jabłka deserowe	2,16 (1,57)	1,63 (1,60)
Borówka amerykańska	14,29 (10,00)	14,14 (10,00)
<i>Do przetwórstwa²</i>		
Maliny	2,48 (2,57)	2,50 (2,27)
Wiśnie	3,38 (2,20)	3,99 (2,65)
Jabłka przemysłowe	0,44 (0,41)	0,44 (0,44)

¹) notowania w spółdzielniach ogrodniczych,

²) notowania w zakładach przetwórczych, cena loco zakład

Źródło: Notowania Zakładu Ekonomiki Ogrodnictwa IERiGŻ-PIB

Ceny płacone producentom za warzywa (w zł/kg) w ostatnich tygodniach i analogicznym okresie 2011 roku (w nawiasie)

Gatunki	23-24.07.2012 (2011)	30-31.07.2012 (2011)
<i>Na rynek warzyw świeżych¹</i>		
Kapusta biała wczesna*	1,03 (0,83)	0,98 (0,83)
Cebula wczesna	0,98 (1,10)	0,96 (1,00)
Marchew wczesna	1,14 (0,87)	1,12 (0,67)
Kapusta pekińska wczesna*	1,72 (0,50)	1,35 (1,00)
Buraki wczesne	0,48 (0,60)	0,48 (0,47)

Selery	2,83 (2,50)	2,77 (2,00)
Pory	0,98 (0,60)	0,83 (0,70)
Kalafiory*	1,18 (1,30)	1,20 (1,18)
Ogórki spod osłon	1,00 (1,13)	1,00 (0,68)
Pomidory spod osłon	2,17 (1,66)	2,32 (1,66)
Ogórki gruntowe (9-12 cm)	1,07 (0,60)	1,00 (0,50)
Pieczarki	5,79 (4,50)	5,94 (4,63)
Salata	0,96 (0,88)	0,99 (0,88)
Rzodkiewki ⁺	0,86 (0,68)	0,86 (0,69)

¹⁾ notowania w spółdzielniach ogrodniczych, *) cena za sztukę, ⁺) cena za pęczek

²⁾ notowania w zakładach przetwórczych, cena loco zakład

Źródło: Notowania Zakładu Ekonomiki Ogrodnictwa IERiGŻ-PIB

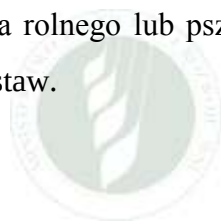
Rynek wina, wyrobów winiarskich, napojów spirytusowych oraz alkoholu etylowego

• RYNEK WINA

W grudniu 2005 roku Polska, została wpisana w przepisach UE do Strefy A uprawy winorośli, co umożliwiło rozpoczęcie produkcji wina z winogron krajowych. Wino z winogron krajowych, z przeznaczeniem do obrotu jest produkowane od 2008r. W zależności od roku wyrób wina jest wykonywany przez 20 - 28. Powierzchnia uprawy przeznaczonej do tej produkcji wynosi obecnie ok. 50 ha. Produkcja wina z winogron w skali roku wynosi ok. 460 hl.

• POZOSTAŁE WYROBY WINIARSKIE

Ta grupa wyrobów obejmuje wino owocowe, miody pitne, cydr oraz inne fermentowane napoje winiarskie, które nie są objęte wspólną organizacją rynku wina. Rynek ten jest regulowany przepisami ustawy z dnia 12 maja 2011 r. o wyrobie i rozlewie wyrobów winiarskich, obrocie tymi wyrobami i organizacji rynku wina oraz rozporządzeniach wykonawczych do tego aktu prawnego. W przepisach ww. ustawy wprowadzone zostały uproszczone wymagania w zakresie wyrobu win owocowych markowych, cydrów, perry oraz miodów pitnych markowych z surowców pochodzących z własnego gospodarstwa rolnego lub pszczelarskiego. Ten rynek w Polsce (poza miodami pitnymi) jest tworzony od podstaw.

• **NAPOJE SPIRYTUSOWE**

Wg danych pochodzących z formularza statystycznego RRW-28 dot. produkcji i rozdysponowania alkoholu etylowego w Polsce w 2011 r. produkcja napojów spirytusowych nieznacznie spadła w stosunku do wielkości produkcji z lat poprzednich i wyniosła 1 320 000 hl w przeliczeniu na czysty alkohol. Ponad 80% produkcji napojów spirytusowych w Polsce stanowi wódka.

• **ALKOHOL ETYLOWY**

Przywóz alkoholu etylowego z krajów trzecich do Unii Europejskiej podlega stawce celnej w wysokości 19,2 Euro/hl (alkohol nieskażony) lub 10,2 Euro/hl (alkohol skażony). Pomimo tak wysokich stawek, okresowo, przywóz alkoholu do UE z krajów trzecich jak USA czy Brazylia – największych producentów alkoholu etylowego na świecie może być opłacalny.

W związku z polityką UE w zakresie odnawialnych źródeł energii produkcja alkoholu etylowego w UE rośnie w tempie ok. 10% rocznie. Wzrost produkcji alkoholu etylowego w Polsce jest znacznie wolniejszy.

Rynek alkoholu etylowego w Polsce charakteryzuje się dużym rozdrobnieniem jego producentów. Liczba gorzelni z kwartału na kwartał spada. O ile w 2004 r. alkohol produkowało 342 gorzelnie rolnicze, w 2011 r. było to 188 gorzelni (spadek o ok. 50%). Mniejsza ilość gorzelni nie przekładała się jednak na znaczne zmniejszenie produkcji alkoholu etylowego. Podstawowym surowcem rolniczym stosowanym do wyrobu alkoholu etylowego są nadal zboża (ok. 83% w 2011 r.). Innymi surowcami wykorzystywanymi do produkcji alkoholu jest melas z buraków cukrowych (ok. 13%) oraz skrobia ziemniaczana (ok. 1%) Głównymi odbiorcami destylatu wytwarzanego w Polsce w gorzelniach rolniczych są dwa sektory: paliwowy oraz napojów alkoholowych.

Produkcja alkoholu w 2011 r. wyniosła ok. 3 mln hl. Od 2007 roku saldo w handlu zagranicznym alkoholem etylowym jest ujemne (w 2011 r. wywóz alkoholu wyniósł 0,9 mln hl przy 1,4 mln hl przywozu).

Rynek skrobi ziemniaczanej

Rynek skrobi ziemniaczanej jest rynkiem regulowanym w ramach Wspólnej Polityki Rolnej.

Kwota produkcji skrobi przyznana Polsce wynosi **144 985 ton**.

W roku gospodarczym 2009/2010 wykorzystanie kwoty wynosiło 60%, w roku 2010/2011 55%, natomiast w roku 2011/2012 wykorzystanie wzrosło i wynosiło 75%.

Liczba plantatorów ziemniaków skrobiowych w ostatnich latach zmniejszyła się i wynosi w latach 2009-2011 odpowiednio : 4,9 tys., 4,2 tys. i 4,1 tys.

W 2009 było 9 producentów skrobi natomiast od 2010 r. w Polsce jest 10 producentów skrobi.

Od roku gospodarczego 2008/2009 płatności dla plantatorów skrobi ziemniaczanej podzielone są na płatności związane z produkcją i niezwiązane z produkcją.

Płatność związana z produkcją to płatność, przysługująca producentowi rolnemu dostarczającemu producentowi skrobi ziemniaczanej, na podstawie umów kontraktacji, ziemniaki przeznaczone do produkcji skrobi ziemniaczanej

Płatność niezwiązana z produkcją tzw. „historyczna”, to płatność dla producentów ziemniaków skrobiowych, którzy uzyskali płatność uzupełniającą za ziemniaki skrobiowe wyprodukowane na podstawie umowy kontraktacji zawartej w roku gospodarczym 2007/2008.

Stawki płatności związanej dla plantatorów ziemniaków skrobiowych

Rok gospodarczy	EUR/t skrobi	PLN/t skrobi
2009/2010	66,32	280,50
2010/2011	66,32	264,27
2011/2012	66,32	292,14

Wykorzystanie płatności uzupełniających

Rok gospodarczy	Płatność związana		Płatność niezwiązana	
	Płatności planowane	Płatności zrealizowane	Płatności planowane	Płatności zrealizowane
2009/2010	40 666 642 zł	28 806 511,35 zł	7 401 625 zł	7 393 186,12 zł
2010/2011	38 314 505 zł	21 087 665,45 zł	10 910 108 zł.	10 907 648,20 zł*
2011/2012	42 354 075 zł	29 867 698,92 zł*	9 783 505 zł.	9 776 971,29zł*

*- stan na 30.06.2012r.

PRACE LEGISLACYJNE PROWADZONE NAD PROJEKTAMI DOKUMENTÓW RZĄDOWYCH, UJĘTYCH W WYKAZIE PRAC LEGISLACYJNYCH RADY MINISTRÓW

Aktualnie toczą się prace legislacyjne nad następującymi projektami dokumentów należących do zakresu działania Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi, ujętych w Wykazie prac legislacyjnych Rady Ministrów, które nie zostały jeszcze przyjęte przez Radę Ministrów:

I. Projektami założeń projektów ustaw:

- 1) projektem założeń projektu ustawy o rybołówstwie morskim** (projekt ma na celu stworzenie, zgodnie z obowiązującymi regulacjami Unii Europejskiej, systemu funkcjonowania rybołówstwa morskiego, w tym określenie sposobu zarządzania rybołówstwem, w szczególności flotą rybacką i żywymi zasobami morza, racjonalne i zrównoważone wykorzystanie żywych zasobów morza, ochronę żywych zasobów morza, organizację systemu zapobiegania nielegalnym, nieraportowanym i nieuregulowanym połowom oraz ustanowienie systemu kontroli w celu zapewnienia przestrzegania przepisów Wspólnej Polityki Rybołówstwa)

- projekt znajduje się na etapie uzgodnień międzyresortowych;

- 2) projektem założeń projektu ustawy o zmianie ustawy o ochronie zwierząt** (projekt ma na celu określenie organu właściwego do wykonywania przepisów rozporządzenia Rady (WE) nr 1099/2009 z dnia 24 września 2009 r. w sprawie ochrony zwierząt podczas ich uśmiercania oraz sprawującego nadzór nad wykonywaniem tych przepisów, upoważnienie ministra właściwego do spraw rolnictwa do określenia w akcie wykonawczym warunków prowadzenia szkoleń, przeprowadzania egzaminu oraz wzoru świadectwa kwalifikacji osób uprawnionych do uboju i uśmiercania zwierząt, wprowadzenie przepisów przejściowych dotyczących dostosowania zakładów ubojowych do nowej regulacji oraz kwalifikacji osób do uboju i uśmiercania zwierząt)

- 9 lipca 2012 r. projekt został skierowany do rozpatrzenia przez Radę Ministrów;

- 3) projektem założeń projektu ustawy o zmianie ustawy o zagospodarowaniu wspólnot gruntowych** (projekt ma na celu umożliwienie wydawania decyzji administracyjnych ustalających, które nieruchomości stanowią wspólnoty gruntowe, bądź mienie gromadzkie

oraz ustalających osoby uprawnione do korzystania ze wspólnoty i wielkości przysługujących im udziałów w gruntach wspólnotowych)

- 9 lipca 2012 r. odbyła się konferencja uzgodnieniowa dotycząca projektu;

- 4) **projektem założeń projektu ustawy o zmianie ustawy o rolnictwie ekologicznym** (projekt ma na celu uszczelnienie systemu nadzoru, zmniejszenie obciążeń dla rolników i administracji oraz ujednolicenie systemu raportowania jednostek certyfikujących)

- projekt znajduje się na etapie uzgodnień międzyresortowych;

- 5) **projektem założeń projektu ustawy o zmianie ustawy o jakości handlowej artykułów rolno-spożywczych** (projekt ma na celu utworzenie krajowego systemu jakości wieprzowiny służącego wyróżnianiu mięsa wieprzowego wysokiej jakości oraz jego przetworów, utworzenie systemu produkcji lokalnej i sprzedaży bezpośredniej oraz określenie trybu uznawania prywatnych systemów jakości żywności za krajowe)

- projekt znajduje się na etapie uzgodnień międzyresortowych.

II. Projektami ustaw:

- 1) **projektem ustawy o środkach ochrony roślin** (projekt ma na celu opracowanie przepisów umożliwiających realizację rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1107/2009 z dnia 21 października 2009 r. dotyczącego wprowadzania do obrotu środków ochrony roślin i uchylającego dyrektywy Rady 79/117/EWG i 91/414/EWG, oraz przepisów implementujących postanowienia dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/128/WE z dnia 21 października 2009 r. ustanawiającej ramy wspólnotowego działania na rzecz zrównoważonego stosowania pestycydów (**termin transpozycji dyrektywy upłynął w dniu 26 listopada 2011 r.**). Zakres spraw regulowanych projektowaną ustawą będzie obejmował zasady dopuszczania środków ochrony roślin do obrotu i stosowania, zasady prowadzenia obrotu środkami ochrony roślin oraz zasady stosowania tych preparatów)

- 30 lipca 2012 r. projekt został skierowany do rozpatrzenia przez Radę Ministrów;

- 2) **projektem ustawy o zmianie ustawy o organizacji rynku rybnego** (projekt ma na celu wprowadzenie zmian dostosowujących do przepisów ustawy z dnia 25 marca 2011 r. o ograniczaniu barier administracyjnych dla obywateli i przedsiębiorców w zakresie

likwidacji niektórych obowiązków związanych urzędowym składaniem dokumentów przez przedsiębiorców oraz zastąpienia wymaganych zaświadczeń oświadczeniami)

- projekt znajduje się na etapie konsultacji społecznych;

- 3) **projektem ustawy o zmianie ustawy o organizacji rynków owoców i warzyw, rynku chmielu, rynku suszu paszowego oraz rynków lnu i konopi uprawianych na włókno** (projekt ma na celu wykonanie przepisów rozporządzenia wykonawczego Komisji (UE) nr 543/2011 z dnia 7 czerwca 2011 r. ustanawiającego szczegółowe zasady stosowania rozporządzenia Rady (WE) nr 1234/2007 w odniesieniu do sektora owoców i warzyw oraz sektora przetworzonych owoców i warzyw (nowe regulacje w zakresie uznawania grup producentów owoców i warzyw)

- 25 lipca 2012 r. projekt został skierowany do rozpatrzenia przez Radę Ministrów;

- 4) **projektem ustawy o zmianie ustawy o ubezpieczeniach upraw rolnych i zwierząt gospodarskich** (projekt ma na celu zwiększenie ochrony ubezpieczeniowej upraw rolnych z dopłatami z budżetu państwa do składek ubezpieczenia przez podwyższenie wysokości maksymalnych stawek taryfowych i wprowadzenie ubezpieczeń pakietowych, tj. obejmujących wszystkie ryzyka wymienione w art. 3 ust. 1 ustawy lub co najmniej 3 ryzyka, oraz przez częściowe dofinansowanie odszkodowań wypłacanych producentom rolnym z tytułu szkód spowodowanych również przez ujemne skutki przezimowania lub przymrozki wiosenne)

- projekt jest przygotowywany do skierowania do konsultacji społecznych.

III. Projektami rozporządzeń Rady Ministrów:

- 1) **projektem rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie gleboznawczej klasyfikacji gruntów** (projekt ma na celu określenie urzędowej tabeli klas gruntów oraz sposobu i trybu przeprowadzania gleboznawczej klasyfikacji gruntów)

- 31 lipca 2012 r. projekt został skierowany do rozpatrzenia przez Radę Ministrów;

- 2) **projektem rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie pilotażowego programu mającego na celu wykrycie występowania czynników zakaźnych wywołujących straty w rodzinach pszczelich** (projekt określi zasady przeprowadzania badań w pasiekach w celu wykrycia na terenie województwa lubelskiego określonych chorób pszczół oraz zebrania

danych, które pozwolą na ocenę sytuacji epizootycznej i ewentualnych przyczyn zwiększonych strat w rodzinach pszczelich na terytorium Polski)

- projekt znajduje się na etapie uzgodnień międzyresortowych;

3) **projektem rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie zmiany nazwy Instytutu Biotechnologii Przemysłu Rolno-Spożywczego** (projekt zakłada zmianę nazwy Instytutu Biotechnologii Przemysłu Rolno-Spożywczego na Instytut Biotechnologii Przemysłu Rolno-Spożywczego im. prof. Wacława Dąbrowskiego

- projekt jest przygotowywany do skierowania do rozpatrzenia przez Stały Komitet Rady Ministrów;

4) **projektem rozporządzenia Rady Ministrów zmieniającego rozporządzenie w sprawie realizacji niektórych zadań Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa** (w projekcie przewiduje się zrezygnowanie z ustalania w umowach zawartych pomiędzy Agencją Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa a bankami wysokości prowizji z tytułu udzielenia kredytu, ujednolicenie wysokości oprocentowania kredytów inwestycyjnych, wprowadzenie zmian w zasadach ustalania oprocentowania kredytów klęskowych oraz ustalania wysokości pomocy ze środków Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa)

- projekt znajduje się na etapie uzgodnień międzyresortowych.

IV. Innymi dokumentami - koncepcją reformy systemu ubezpieczenia społecznego rolników (istotą dokumentu jest: racjonalizacja wydatków budżetowych na system ubezpieczenia społecznego rolników)

- projekt znajduje się na etapie opracowywania.

Następujące projekty dokumentów należących do zakresu działania Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi zostały skierowane do Kancelarii Prezesa Rady Ministrów z wnioskiem o ich umieszczenie w Wykazie prac legislacyjnych Rady Ministrów i obecnie oczekują na ich rozpatrzenie przez Zespół do Spraw Programowania Prac Rządu:

1) **projekt założeń projektu ustawy o połączeniu Agencji Rynku Rolnego i Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa** (projekt przewiduje połączenie Agencji Rynku Rolnego i Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa, poprzez likwidację Agencji

- Rynku Rolnego i przekazanie jej dotychczasowych zadań i kompetencji Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa, a także przejście pracowników Agencji Rynku Rolnego do Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa);
- 2) **projekt założeń projektu ustawy o organizacji niektórych rynków rolnych** (projekt wynika z planowanego połączenia Agencji Rynku Rolnego z Agencją Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa i przewiduje przekazanie zadań związanych z realizacją mechanizmów na rynkach rolnych, prowadzonych do tej pory przez Agencję Rynku Rolnego Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa);
 - 3) **projekt założeń projektu ustawy o Państwowej Inspekcji Bezpieczeństwa Żywności i Weterynarii** (projekt przewiduje utworzenie Państwowej Inspekcji Bezpieczeństwa Żywności i Weterynarii powstałej z połączenia Inspekcji Weterynaryjnej, Inspekcji Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych, Państwowej Inspekcji Ochrony Roślin i Nasiennictwa oraz Państwowej Inspekcji Sanitarnej w zakresie nadzoru nad warunkami zdrowotnymi żywności. Ww. Inspekcja będzie podlegała Ministrowi Rolnictwa i Rozwoju Wsi);
 - 4) **projekt założeń projektu ustawy o utworzeniu Funduszu Gwarantowanych Świadczeń za Sprzedane Produkty Rolne** (w projekcie proponuje się uregulowanie sposobu utworzenia oraz zasad funkcjonowania Funduszu Gwarantowanych Świadczeń za Sprzedane Produkty Rolne, a także zakresu i trybu realizacji płatności ze środków tego funduszu producentom rolnym, w związku z niedokonaniem przez podmioty zajmujące się skupem lub przetwórstwem produktów rolnych zapłaty za sprzedane produkty rolne);
 - 5) **projekt ustawy o zmianie ustawy o płatnościach w ramach systemów wsparcia bezpośredniego** (projekt ma na celu dostosowanie przepisów określających warunki i tryb przyznawania płatności tak, aby umożliwić kontynuowanie stosowania płatności krajowych w 2013 r.);
 - 6) **projekt ustawy o zmianie ustawy o organizacji rynku mleka i przetworów mlecznych** (projekt ma na celu wykonanie postanowień rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE)nr 261/2012 z dnia 14 marca 2012 r. w sprawie zmiany rozporządzenia (WE) nr 1234/2007 w odniesieniu do stosunków umownych w sektorze mleka i przetworów mlecznych (Dz. Urz. UE L 94 z 30.03.2012, str. 38).

**PROPOZYCJE ROZWIĄZAŃ W PROJEKCIE USTAWY O ZMIANIE USTAWY
O UBEZPIECZENIACH UPRAW ROLNYCH I ZWIERZĄT GOSPODARSKICH
PRZYGOTOWANEJ W MRIRW**

W MRiRW został przygotowany projekt zmiany ustawy z dnia 7 lipca 2005r. o ubezpieczeniach upraw rolnych i zwierząt gospodarskich mający na celu:

- 1) dostosowanie przepisów ustawy o ubezpieczeniach upraw rolnych i zwierząt gospodarskich do przepisów unijnych,
- 2) podwyższenie wysokości maksymalnych stawek taryfowych odpowiednio z 3,5 % i 5 % sumy ubezpieczenia do wysokości:
 - a) 7 % sumy ubezpieczenia – w przypadku ubezpieczenia upraw zbóż, kukurydzy, rzepaku jarego, rzepiku, ziemniaków, buraków cukrowych lub roślin strączkowych,
 - b) 9 % sumy ubezpieczenia – w przypadku ubezpieczenia upraw rzepaku ozimego, warzyw gruntowych, chmielu, tytoniu, drzew i krzewów owocowych lub truskawek,przy czym, jeżeli nastąpi przekroczenie ww. stawek taryfowych ubezpieczenia dopłaty do składek producentów rolnych będą nadal stosowane do wysokości odpowiednio 7 % lub 9 % sumy ubezpieczenia (obecnie maksymalna stawka taryfowa uprawniająca do dopłaty wynosi 6 % sumy ubezpieczenia);
- 3) wprowadzenie ubezpieczeń pakietowych, tj. obejmujących wszystkie ryzyka wymienione w ustawie lub co najmniej 3 ryzyka (obecnie może być zawarta umowa ubezpieczenia od jednego ryzyka);
- 4) zmianę sposobu ustalania dotacji na częściowe dofinansowanie odszkodowań wypłaconych w danym roku kalendarzowym producentom rolnym z tytułu szkód spowodowanych przez suszę oraz objęcie częściową reasekuracją szkód spowodowanych przez ujemne skutki przezimowania oraz przymrozki wiosenne - w celu upowszechnienia ubezpieczeń upraw rolnych.

PODATEK DOCHODOWY W ROLNICTWIE

Stosownie do expose Pana Premiera przygotowywane są w Ministerstwie Finansów założenia do opodatkowania działalności rolniczej podatkiem dochodowym.

Producenci rolni będą podatnikami podatku dochodowego od dnia 1 stycznia 2014 r.

Podstawową przesłanką przy opracowywaniu ww. założeń jest zachowanie neutralności wprowadzanych rozwiązań dla obciążeń finansowych producentów rolnych.

W trakcie uzgadniania projektu założeń MRiRW zwróci szczególną uwagę na:

- 1) jednoznaczne wskazanie na zastąpienie podatku rolnego podatkiem dochodowym,
- 2) zapewnienie możliwości wyboru formy opodatkowania (ryczałtu lub podatku wg zasad ogólnych z dochodów określonych na podstawie ksiąg rachunkowych lub księgi przychodów i rozchodów),
- 3) wspólne rozliczanie dochodów z działalności rolniczej z dochodami z działalności pozarolniczej,
- 4) właściwe ustalenie katalogu przychodów i kosztów związanych z prowadzeniem działalności rolniczej;

Z rachunku wyników dla gospodarstw rolnych prowadzących rachunkowość dla polskiego FADN w latach 2009-2010 wynika, że dochód z rodzinnego gospodarstwa rolnego w 2009 roku wynosił 53 698 zł, a w 2010 roku 79 995. Na osobę pełnozatrudnioną dochód z rodzinnego gospodarstwa rolnego w 2009 roku wynosił 31 205 zł i 46 559 zł w 2010 roku.

REFORMA UBEZPIECZENIA SPOŁECZNEGO ROLNIKÓW

Reformę systemu ubezpieczenia społecznego rolników, pod hasłem „reforma KRUS” zapowiada expose Premiera. W związku z tym zadanie opracowania koncepcji reformy systemu ubezpieczenia społecznego rolników wpisane zostało do wykazu prac legislacyjnych Rządu, a odpowiedzialnym ustanowiony został Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi

Zapowiadana w expose Premiera „reforma KRUS” to nie tylko opracowanie koncepcji reformy systemu emerytalno-rentowego rolników ale również regulacje w zakresie składek zdrowotnych rolników, ponieważ część ubezpieczenia zdrowotnego rolników w zakresie wymierzania, naliczania, poboru i opłacania składek zdrowotnych za rolników i domowników do Narodowego Funduszu Zdrowia, realizuje KRUS jako zadanie zlecone. Dotacja budżetowa kierowana do Funduszu Emerytalno-Rentowego KRUS przeznaczona jest bowiem nie tylko na finansowanie świadczeń z ubezpieczenia emerytalno-rentowego rolników, ale także ubezpieczenia zdrowotnego rolników.

Jak wynika z expose Premiera docelowo jedno i drugie zagadnienie (składki na ubezpieczenie emerytalno-rentowe rolników, jak i składki na ubezpieczenie zdrowotne rolników) determinowane jest wprowadzeniem systemu obowiązkowej rachunkowości rolnej i systemu opodatkowania dochodów z działalności rolniczej. Dochód rolniczy ma bowiem docelowo stanowić podstawę wymiaru składek od rolników, zarówno zdrowotnych, jak i emerytalnych.

Tak więc najpierw reforma podatkowa w rolnictwie, a potem reforma systemu ubezpieczenia społecznego rolników. Ponadto zasadnicze znaczenie w tej kwestii będą miały również nowe unormowania w zakresie Wspólnej Polityki Rolnej po 2013 r., a w szczególności instrumentarium dla małych gospodarstw rolnych.

Niezależnie od powyższego należy jednak mieć na uwadze, że począwszy od 2009 r. system ubezpieczenia społecznego rolników jest stopniowo modernizowany, m.in. poprzez zmiany wprowadzane w innych ustawach nowelizujących powszechny system emerytalny, a mianowicie:

1) nowelizacją ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników od 2009 r. obciążono rolników prowadzących działalność rolniczą w gospodarstwach rolnych większych niż 50 ha przeliczeniowych dodatkową (progresywnie wzrastającą) składką na ubezpieczenie emerytalno-rentowe, która nie ma wpływu na wysokość ich przyszłych świadczeń emerytalnych. Od tego czasu rolnicy prowadzący działalność rolniczą w dużym rozmiarze uczestniczą w znacznie większym stopniu w finansowaniu ubezpieczenia emerytalno-rentowego rolniczego niż pozostali. Np. rolnik prowadzący gospodarstwo rolne powyżej 300 ha przeliczeniowych opłaca łącznie składkę na ubezpieczenie emerytalno-rentowe w wysokości 58% najniższej emerytury miesięcznie, podczas gdy składka podstawowa wynosi 10% najniższej emerytury. Nie jest to jednak znacząca grupa, ponieważ osoby ubezpieczone w KRUS, utrzymujące z gospodarstwa rolnego powyżej 50 ha przeliczeniowych stanowią ok. 1,4% ogółu ubezpieczonych.

2) W 2009 znowelizowana została także ustawa o ubezpieczeniu społecznym rolników ustawą o emeryturach kapitałowych w związku z koniecznością wprowadzenia kolejnego etapu reformy powszechnego systemu emerytalnego. Od tego czasu przy ustalaniu prawa do emerytury rolniczej, osobom urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 r., wymagany staż ubezpieczeniowy rolniczy nie może być uzupełniany stażem ubezpieczeniowym w systemie powszechnym. Każdy z systemów ubezpieczeniowych -powszechny, realizowany przez ZUS i rolny, realizowany przez KRUS, odpowiada niezależnie za własne okresy ubezpieczenia. Rozwiązanie to zostało wprowadzone w związku z tym, że począwszy od 2009 r. prawo do emerytury w systemie powszechnym, dla osób urodzonych po 31 grudnia 1948 r. , nie jest uzależnione od stażu ubezpieczeniowego,

a wysokość emerytury z ZUS ustalana jest wyłącznie w oparciu o posiadany „kapitał składkowy”. Rozwiązanie to zachęca do dłuższej aktywności zawodowej. „Rolnicy dwuzawodowy”, tj. osoby które w okresie aktywności zawodowej zmieniały system ubezpieczenia (ZUS na KRUS lub odwrotnie) i nie posiadają wymaganego 25-letniego okresu podlegania ubezpieczeniu emerytalno-rentowemu rolników, otrzymają po osiągnięciu wieku emerytalnego tylko emeryturę z ZUS. Za okresy opłacania składek do KRUS zostanie im jedynie zwiększone świadczenie emerytalne z ZUS o tzw. część rolną ustaloną wg. wymiaru części składkowej emerytury rolniczej (po 1% najniższej emerytury za każdy rok ubezpieczenia). W związku z tym można się spodziewać systematycznego spadku liczby wypłacanych emerytur z KRUS w związku z tym, że rolnicy, szczególnie z małych gospodarstw rolnych, często zmieniają system ubezpieczenia (z KRUS na ZUS) w związku z podejmowaniem dodatkowego zajęcia zarobkowego poza rolnictwem. System ubezpieczenia społecznego rolników skierowany jest bowiem generalnie tylko do tych osób, dla których działalność rolnicza lub praca w gospodarstwie rolnym jest jedynym (lub głównym) źródłem utrzymania.

3) w 2012 r. weszła w życie ustawa o składkach na ubezpieczenie zdrowotne rolników w 2012 r., wprowadzająca obowiązek opłacania z własnych środków progresywnie rosnących składek zdrowotnych przez rolników prowadzących gospodarstwa rolne od 6 ha przeliczeniowych użytków rolnych. Wcześniej za wszystkich rolników, ubezpieczonych w KRUS, za wyjątkiem rolników prowadzących działy specjalne produkcji rolnej, składka zdrowotna finansowana była przez budżet państwa. Zadanie w zakresie wymierzania, poboru i dochodzenia składek od rolników oraz przekazywanie składek do NFZ jest zadaniem KRUS. W związku z tym że część rolników opłaca obecnie składki zdrowotne z własnych środków dotacja budżetu państwa do Funduszu Emerytalno-Rentowego KRUS na finansowanie ubezpieczenia zdrowotnego rolników zmniejszyła się o ok. 107 mln zł w 2012 r.

4) 11 maja 2012 r. Sejm uchwalił ustawę podwyższającą stopniowo powszechny wiek emerytalny docelowo do 67 lat, która wejdzie w życie od 1 stycznia 2013 r. Zmiany w tym zakresie wprowadzono także w ustawie o ubezpieczeniu społecznym rolników. Tak więc rolnicy ubezpieczeni w KRUS, tak samo jak ubezpieczeni w systemie powszechnym będą pracować dłużej. Zniesiono także tą ustawą przywilej rolniczy w postaci „wcześniejszej emerytury rolniczej”, w związku z przekazaniem gospodarstwa rolnego. Jest to obecnie uprawnienie wygasające. O to świadczenie ubiegać się będą jeszcze mogli jedynie rolnicy, którzy wszystkie wymagane warunki (tj. wiek 55 lat dla kobiet i 60 dla mężczyzn, 30 lat stażu ubezpieczeniowego rolniczego oraz przekazanie gospodarstwa rolnego) spełnią do dnia 31 grudnia 2017 r.

Jednocześnie podobnie jak w systemie powszechnym wprowadzono do systemu rolniczego nowe świadczenie- częściową emeryturę rolniczą, o którą ubiegać się będą mogły kobiety po ukończeniu 62 lat i mężczyźni po ukończeniu 65 lat, jeżeli legitymować się będą odpowiednio długim okresem podlegania ubezpieczeniu emerytalno-rentowemu rolników - odpowiednio 35 lub 40. letnim.

5) Obecnie trwają prace legislacyjne nad rządowym projektem ustawy o zmianie ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych oraz niektórych innych ustaw, która obejmie także system rolniczy. Projekt ustawy proceduje minister właściwy do spraw zabezpieczenia społecznego, ale część dotycząca systemu ubezpieczenia społecznego rolników jest opracowywana w MRiRW. Projekt ustawy przewiduje finansowanie składek na ubezpieczenie emerytalne i rentowe przez budżet państwa w okresie tzw. „urlopu wychowawczego”, czyli okresu sprawowania osobistej opieki nad dzieckiem w wieku do 4 lat.

System ubezpieczenia społecznego rolników podlega od kilku lat stałej modernizacji w zależności od zmieniających się regulacji w zakresie powszechnego ubezpieczenia emerytalnego i ubezpieczenia zdrowotnego. Natomiast koncepcja reformy tego systemu, pod medialnym hasłem „reforma KRUS”, która ma dotyczyć zmian w opłacaniu składek przez rolników musi być poprzedzona wprowadzeniem zmian w zakresie opodatkowania dochodów z działalności rolniczej. Różnicowanie składek w zależności od wielkości gospodarstwa rolnego jest bowiem powszechnie krytykowane, oprotestowywane i uznawane za niesprawiedliwe, w szczególności przez środowiska rolnicze. Problem ten na dzień dzisiejszy dotyczy składek na ubezpieczenie zdrowotne, które są w 2012 r. naliczane od każdego hektara użytków rolnych za każdą osobę ubezpieczoną z gospodarstwa rolnego w KRUS i stanowi znaczące obciążenie dużych gospodarstw rolnych. Przepisy obecnie obowiązujące nie przewidują bowiem górnego ograniczenia tej składki dla rolników. Natomiast przedsiębiorcy opłacają składkę zdrowotną ryczałtem.

PROPONOWANE ZMIANY W KREDYTACH ROLNICZYCH

Informacja w sprawie propozycji zmian w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 22 stycznia 2009 r. w sprawie realizacji niektórych zadań Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa

W rozporządzeniu proponuje się zmiany mające na celu:

- 1) obniżenie wskaźnika dotyczącego ustalania wysokości oprocentowania preferencyjnych kredytów bankowych z 1,6 stopy redyskontowej weksli przyjmowanych do redyskonta przez Narodowy Bank Polski do 1,5 tej stopy;
- 2) wprowadzenie zmian w zakresie wysokości oprocentowania kredytów inwestycyjnych i kłęskowych – zgodnie z zaproponowanymi zmianami kredytobiorca z tytułu kredytu inwestycyjnego płacił będzie odsetki w wysokości 0,4 oprocentowania należnego bankowi, nie mniej jednak niż 3% w stosunku rocznym (obecnie kredyty inwestycyjne, poza linia podstawową, oprocentowane są dla kredytobiorcy w wysokości 0,25 oprocentowania płaconego bankowi nie mniej niż 2%), natomiast pozostałą część oprocentowania będzie płaciła ARiMR. W przypadku kredytów bankowych na sfinansowanie kosztów wznowienia produkcji rolnej oraz kosztów odtworzenia środków trwałych po wystąpieniu szkód spowodowanych przez klęski, proponuje się podwyższenie oprocentowania dla kredytobiorcy z 0,1 % do wysokości 1,5% w stosunku rocznym, jeżeli producent rolny w dniu wystąpienia tych szkód posiadał ważną umowę ubezpieczenia co najmniej 50% powierzchni upraw rolnych, z wyłączeniem łąk i pastwisk, lub co najmniej 50% liczby zwierząt gospodarskich w gospodarstwie;
- 3) zmianę w zakresie ustalania prowizji dla banku z tytułu udzielenia kredytu bankowego – tj. do 1% kwoty udzielonego kredytu w miejsce dotychczasowych opłat w wysokości nieprzekraczającej 2% kwoty kredytu;
- 4) ograniczenie maksymalnej kwoty kredytu na zakup użytków rolnych dla jednego gospodarstwa rolnego do wysokości 1,5 mln zł.

Wejście w życie projektowanego rozporządzenia umożliwi uruchomienie nowej akcji kredytowej, tzn. od dnia wejścia w życie nowelizacji rozporządzenia banki rozpoczną udzielanie kredytów inwestycyjnych.

PŁATNOŚCI BEZPOŚREDNIE W KAMPANII 2011 I 2012 ORAZ PRZEJŚCIOWE PŁATNOŚCI UZUPEŁNIAJĄCE W 2013 r.

I. Realizacja płatności bezpośrednich

Od początku członkostwa w Unii Europejskiej polscy rolnicy otrzymali łącznie (razem ARiMR i ARR) ponad **79 mld zł**, zarówno płatności finansowanych z budżetu UE, jak i płatności uzupełniających z budżetu krajowego.

Kampania 2011:

Ogółem wypłacono **ponad 14,37 mld zł**. Realizowanych było **12** rodzajów płatności:

- jednolita płatność obszarowa,
- oddzielna (historyczna) płatność cukrowa,
- oddzielna (historyczna) płatność do pomidorów,
- płatność z tytułu owoców miękkich,
- specjalna płatność obszarowa do roślin strączkowych i motylkowatych drobnonasiennych,
- płatność do krów,
- płatność do owiec,

oraz w ramach krajowych uzupełniających płatności bezpośrednich:

- płatność w Sektorze I (obejmuje m. in. zboża, rośliny oleiste, wysokobiałkowe i motylkowate),
- płatność niezwiązana (historyczna) do chmielu,
- płatność związana i niezwiązana (historyczna) do skrobi,
- płatność niezwiązana (historyczna) do tytoniu,
- płatność zwierzęca (obliczana na podstawie powierzchni upraw paszowych oraz pogłowia zwierząt (bydło, owce, kozy, konie) utrzymywanych w gospodarstwie w historycznym okresie referencyjnym).

Kampania 2012:

Maksymalna koperta finansowa: **3,485 mld EUR**. Realizowanych będzie **13** rodzajów płatności, w tym wprowadzona od 2012 r. płatność do surowca tytoniowego wysokiej jakości. Przejściową płatność z tytułu owoców miękkich zastąpiła płatność oddzielna, która będzie wypłacana do powierzchni uprawy malin i truskawek, objętej płatnością przejściową w roku 2008.

Jak wynika z danych ARiMR (wg stanu na dzień 06.08.2012 r.) w kampanii roku 2012 wnioski o przyznanie płatności złożyło ok. 1,360 mln rolników.

Maksymalne koperty/stawki płatności uzupełniających na 2012 r. zostały określone w decyzji Komisji Europejskiej z dnia 24 lipca br. Natomiast ostateczne stawki poszczególnych płatności w kampanii 2012 r. wyrażone w walucie krajowej będą znane dopiero jesienią, co wynika

z konieczności uwzględnienia przy ich obliczaniu: ostatecznych danych z wniosków o przyznanie płatności (powierzchnia, liczba sztuk bydła, wielkości referencyjne), a także - kursu wymiany. Przeliczenie stawki płatności na PLN odbywa się na podstawie kursów wymiany ogłaszanych w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej. Terminem operacyjnym dla kursu wymiany jest ostatni kurs ustalony przez Europejski Bank Centralny przed dniem 1 października roku, dla którego pomoc została przyznana.

Płatności będą wypłacane począwszy od 1 grudnia 2012 r.

II. Dostosowanie krajowych płatności uzupełniających w 2012 r.

Zgodnie z decyzją wykonawczą Komisji z dnia 24 lipca 2012 r. *zatwierdzającą przyznanie krajowych uzupełniających płatności bezpośrednich w Polsce za rok 2012*, w roku bieżącym konieczne jest zastosowanie mechanizmu dostosowania krajowych płatności uzupełniających. Mechanizm ten polega na pomniejszeniu krajowych płatności uzupełniających w przypadku, gdy płatności bezpośrednie, które mają być przyznane rolnikowi, przekraczają określone kwoty.

Dostosowaniem będą objęci rolnicy, którzy otrzymują krajowe płatności uzupełniające, a łączna kwota wszystkich płatności bezpośrednich (unijnych i krajowych) przekracza 5 000 euro.

Kwota redukcji wynosi 10% nadwyżki łącznej kwoty wszystkich płatności bezpośrednich (unijnych i krajowych) ponad 5 000 euro, a w przypadku, gdy łączna kwota płatności (unijnych i krajowych) przewyższa 300 000 euro, redukcja jest powiększona o kwotę odpowiadającą 4% nadwyżki płatności uzupełniających ponad 300 000 euro. Kwota redukcji nie może jednak przekraczać całkowitej kwoty płatności uzupełniających, które mają zostać przyznane rolnikowi za dany rok.

Szczegółowe informacje dotyczące dostosowania płatności uzupełniających i modulacji płatności bezpośrednich w 2012 r. zostały przedstawione w załączniku I do niniejszej notatki.

III. Wprowadzenie przejściowego wsparcia krajowego w 2013 r.

Zmiany w rozporządzeniu nr 73/2009², które wprowadzono rozporządzeniem z dnia 11 lipca 2012 r.³, umożliwiają przyznawanie w 2013 r. przejściowego wsparcia krajowego w sektorach, w których stosowano krajowe płatności uzupełniające w 2012 r.

² Rozporządzenie Rady (WE) nr 73/2009 z dnia 19 stycznia 2009 r. ustanawiające wspólne zasady dla systemów wsparcia bezpośredniego dla rolników w ramach wspólnej polityki rolnej i ustanawiające określone systemy wsparcia dla rolników, zmieniające rozporządzenia (WE) nr 1290/2005, (WE) nr

Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi podjął już działania mające na celu skorzystanie z tej możliwości. Dzięki temu wsparcie krajowe w Polsce będzie mogło być stosowane w następujących sektorach:

- Sektor I (który obejmuje m. in. zboża, rośliny oleiste, wysokobiałkowe i motylkowate),
- sektor upraw paszowych na trwałych użytkach zielonych (sektor, w którym stosowano tzw. płatność zwierzęcą),
- sektor chmielu,
- sektor skrobi ziemniaczanej,
- sektor tytoniu.

Przejęciowe wsparcie krajowe będzie mogło być przyznawane na takich samych warunkach, na jakich przyznawano krajowe płatności uzupełniające na rok 2012.

Całkowita kwota wsparcia w danym sektorze nie może przekroczyć różnicy między całkowitą kwotą wsparcia bezpośredniego stosowaną w tym sektorze w 2012 r. (łącznie z krajowymi płatnościami uzupełniającymi), a całkowitą kwotą wsparcia bezpośredniego dostępną dla tego sektora w ramach systemu jednolitej płatności obszarowej w 2013 r. Oznacza to, że wysokość pomocy zrealizowanej w ramach przejściowego wsparcia krajowego w Polsce w 2013 r. mogłaby wynieść, w zależności od przyjętej metody wyliczeń (przywołane rozporządzenie nie określa wprost wysokości tego wsparcia), od 480 do 570 mln euro.

Procedura legislacyjna w celu ustanowienia podstaw prawnych do realizacji krajowych płatności uzupełniających w 2013 r. została już wszczęta. W dniu 5 lipca 2012 r. wystąpiono do Rady Ministrów z wnioskiem o umieszczenie projektu ustawy *o zmianie ustawy o płatnościach w ramach systemów wsparcia bezpośredniego* w Wykazie prac legislacyjnych Rady Ministrów, co pozwoli na procedowanie tego projektu bez konieczności opracowywania projektu założeń. Wydatki w kwotach niezbędnych do realizacji tego wsparcia zgłoszono do projektu budżetu na rok 2013 i 2014 (część płatności za dany rok może być realizowana również w roku następnym).

247/2006, (WE) nr 378/2007 oraz uchylające rozporządzenie (WE) nr 1782/2003 (Dz. Urz. UE L 30 z 31.1.2009, str. 16, z późn. zm.).

³ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 671/2012 z dnia 11 lipca 2012 r. zmieniające rozporządzenie Rady (WE) nr 73/2009 w związku ze stosowaniem płatności bezpośrednich dla rolników w odniesieniu do roku 2013 (Dz. Urz. UE L 204 z 31.7.2012, str. 11).

ZMIANY W PROW 2007-2013

Rozporządzenie zmieniające rozporządzenie w sprawie podziału środków Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007–2013, podpisane przez Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi, zostało opublikowane w Dzienniku Ustaw 2012 w dniu 31 lipca br., pod pozycją 866. Rozporządzenie wejdzie w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia, tj. 15 sierpnia br.

W związku z przyjętymi przez Komisję Europejską zmianami PROW 2007-2013, tj. w ramach działania „Podstawowe usługi dla gospodarki i ludności wiejskiej” określono limity do przyznania pomocy dla projektów z zakresu infrastruktury szerokopasmowego Internetu na obszarach wiejskich, oraz określono limity na dodatkowy zakres obejmujący inwestycje dotyczące budowy, przebudowy, remontu lub wyposażenia targowisk.

Przyjęta przez Komisję Europejską zmiana PROW 2007–2013 dotyczyła również działania „Poprawianie i rozwijanie infrastruktury związanej z rozwojem i dostosowywaniem rolnictwa i leśnictwa przez gospodarowanie rolniczymi zasobami wodnymi”, gdzie realizowane będą projekty dotyczące gospodarki wodnej (retencja wodna). W związku z tym w rozporządzeniu określono limity do przyznania pomocy dla projektów z tego zakresu.

Dodatkowo w celu właściwego zarządzania finansowego, w tym pełnego wykorzystania pozostającego jeszcze do zakontraktowania limitu środków, w ramach działania „Zwiększanie wartości dodanej podstawowej produkcji rolnej i leśnej” uchylono limity do przyznania pomocy.

W związku z niewykorzystaniem limitu środków do przyznania pomocy w województwie podkarpackim dla naboru w 2011 r., w ramach działania „Modernizacja gospodarstw rolnych” określono limit dla tego województwa, zgodny z podziałem środków określonym w rozporządzeniu z dnia 6 maja 2010 r. dla planowanego naboru w 2012 roku.

Ponadto mając na uwadze obecny etap realizacji PROW 2007–2013, jak również wykorzystanie środków finansowych w odpowiedniej wysokości, uchylono § 7 obowiązującego rozporządzenia, aby zamiast określania konkretnej daty dla kursów wymiany euro na złote, instytucje przyznające pomoc przed przyznaniem pomocy dokonywały wyliczania wysokości pozostających jeszcze do zakontraktowania środków.”

WSPÓLNA POLITYKA ROLNA NA LATA 2014 – 2020: STAN PRAC, POLSKIE PRIORYTETY

O ostatecznym kształcie Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2014-2020 zdecydują dwa, równoległe toczące się na forum unijnym procesy – negocjacje Wieloletnich Ram Finansowych (WRF) oraz wypracowanie nowych uregulowań prawnych w poszczególnych obszarach WPR. Negocjacje nad nowymi ramami finansowymi nabrały tempa od momentu publikacji przez Komisję komunikatu budżetowego w czerwcu 2011 roku. Następnie w październiku 2011 roku, uwzględniając propozycje budżetowe, unijny komisarz ds. rolnictwa i obszarów wiejskich Dacian Cioloș przedstawił pakiet siedmiu projektów rozporządzeń dla reformowanej WPR. Pakiet obejmuje zmiany w systemie płatności bezpośrednich, wspólnej organizacji rynków rolnych, wsparcia rozwoju obszarów wiejskich oraz finansowania, kontroli i monitorowania WPR. Od tego czasu trwają intensywne prace zarówno w Radzie UE, jak i w Parlamencie Europejskim – obie instytucje muszą zdążyć z decyzjami, aby nowa Wspólna Polityka Rolna weszła w życie 1 stycznia 2014 roku.

Decyzje budżetowe a prace nad zmianami WPR

W komunikacie budżetowym Komisja zaproponowała nie tylko pułapy wydatków dla wszystkich polityk UE. Dokument określił ponadto wiele istotnych propozycji zmian w nowej WPR. Komisja zaproponowała m.in. stopniową konwergencję płatności bezpośrednich pomiędzy państwami członkowskimi, przeznaczenie 30% płatności bezpośrednich na działania środowiskowe (tzw. „zazielenienie”), wprowadzenie uproszczonego systemu wsparcia dla małych gospodarstw, czy też objęcie II filara WPR i funduszy strukturalnych jednolitymi zasadami, tj. wspólnymi ramami strategicznymi oraz tzw. „kontraktem partnerskim” pomiędzy KE a państwami członkowskimi.

Negocjacje trwają

Negocjacje nad projektami rozporządzeń dla nowej WPR rozpoczęła w Radzie UE ds. Rolnictwa i Rybołówstwa polska prezydencja. Składają się na nie spotkania na poziomie politycznym (ministrowie rolnictwa) oraz prace techniczne w grupach roboczych (przedstawiciele administracji rolnej krajów UE-27). Biorąc pod uwagę efekty dyskusji w czerwcu br. prezydencja duńska przygotowała propozycję zmian w tych projektach. Od lipca tego roku dalszym dyskusjom nad projektami na poziomie Rady UE przewodzi prezydencja cypryjska. Intensywne prace trwają również w Parlamencie Europejskim, jednak dopóki nie zapadną decyzje w sprawie WRF, trudno będzie o ostateczne stanowiska wobec poszczególnych rozwiązań dla WPR. Dopiero po

osiągnięciu kompromisu Rady i PE Komisja Europejska będzie mogła przygotować wymagane przepisy wykonawcze.

Polskie oczekiwania

Rząd RP oczekuje zasadniczej reformy WPR, a nie tylko pobieżnych zmian. Nowe rozwiązania mają wspierać nie tylko rozwój europejskiego rolnictwa i obszarów wiejskich, ale dodatkowo mogą pomóc Unii zmierzyć się z wyzwaniami gospodarczymi, czy środowiskowymi. Polityka rolna nie może służyć wyłącznie utrzymaniu transferów budżetowych. Konieczne są rozwiązania proste, zrozumiałe dla beneficjentów i podatników, zmniejszające koszty wdrożenia i dostępu do wsparcia. Wiele propozycji Komisji nie spełnia polskich oczekiwań i wymaga zmian lub dopracowania. W obecnej WPR istnieje też wiele rozwiązań sprawdzonych – te należy utrzymać.

Kluczowe postulaty Polski

W zakresie płatności bezpośrednich: wyrównanie stawek, odejście od dyskryminujących (historycznych) kryteriów podziału środków, uproszczenie rozwiązań KE (utrzymanie obecnego systemu płatności SAPS, „zazielenienie” poprzez już istniejącą zasadę wzajemnej zgodności i działania rolno-środowiskowe); dopracowanie reguł wsparcia dla małych gospodarstw.

W zakresie wsparcia rozwoju obszarów wiejskich utrzymanie dla Polski: (i) obecnego sposobu podziału środków, (ii) obecnego wsparcia dla obszarów o niekorzystnych warunkach gospodarowania (iii) wsparcia przetwórstwa; (iv) wsparcia restrukturyzacji gospodarstw oraz (v) specjalne traktowanie regionów przejściowych.

W zakresie funkcjonowania rynków rolnych: podniesienie poziomu cen referencyjnych, utrzymanie kwot cukrowych i mlecznych; rozszerzenie interwencji o wieprzwinę.

